
UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK
900000126176

CAROLI DRELINCURTII,

Medici Regii in Galliis,

NEC-NON

in Almâ Batavor. Acad. Professoris Medicinæ Primarii,

LIBITINÆ TROPÆA,

pro Concione,

Quum Fasces Academicos deponeret, *computata;*

Die Solemni, VIII. Feb. 1680.

Editio altera.

LVGD. BATAVOR.

Apud FELICEM LOPEZ.

M. D. C. LXXX.

Valvis affixum Academicis, hujus Orationis pridie.

Sicuti votivæ morientium voces *religione* quâdam excipiuntur, ita & craſtina * mea veſtri Rectoris expiraturi verba *religioſis auribus* hauriatis velim. Occaſione ſiquidem recèns nobis ereptorum Nobiliſſ. *Moſædamii*, & Illuſtris Thiltii, Acad. Curatorum; nec-non Ampliſſ. *Golii* Conſulum Præſidis; ac trium inſuper Profeſſorum Conſultiſſ. nempe *Cœman*; Solertiſſ. à *Schooten*; & Literatiſſ. *Uchtmanni*, aliquot *Libitinæ Tropæa* ſum enarraturus, eáque

vel

Sin-

- *Singularia*,
  - morbis vulgaribus
    - capitis,
    - pectoris,
    - abdominis,
    - & totius corporis;
  - eventibus raris, ab ævô Loti, ad *Carolum* usque IX. Galliar. Regem;
- *Pluralia*, numeróque vel
  - *certô*, à duobus ad 1500000;
  - incertô, à diluviô *Noachi*, ad *Christi* Natalem.

* *Ne glorieris de die crastino; quia nescis, quid pariturus sit dies*. Prov.cap.XXVII.vers.1.

MORTE MORIERIS.
Gen. 2. verſ. 17.

Sicut per unum hominem peccatum in mundum introiit, ac per peccatum mors; ita in omnes homines mors pervaſit quandoquidem omnes peccaverunt.

Rom. v. verſ. 12.

Stimulus verò mortis peccatum eſt: & vis peccati Lex eſt.

1. Cor. xv. verſ. 56.

Quis vir ita vivat ut non experiatur mortem? eripiat ſe ipſum à ſepulcro; Excellentiſſime?

Pſalm. LXXXIX. verſ. 49.

GENEROSISSIMO
D. D.
SALENTINO JUSTO
SINOLT,
BARONI VON
SCHUTZ,
SERENISSIMI
BRUNSVICENSIUM
ET
LUNÆBURGENSIUM
DUCIS
CONSILIARIO INTIMO,
AC
NEOMAGUM NUPER
LEGATO
PLENIPOTENTIARIO;
C. DRELINCURTIUS
S. P. D.

Hominem Diogenes, ipsô meridiê, accensâ lucernâ quærit, nec repe-

rit; hâc ego meâ, publicæ lucis, feralî tædâ Lectorem dum quærito, qui aliter me, quàm cursorias legat Episto-las, en Te, *Vir Illustris*, animi Tui dotibus non minùs splendidum offendo, quàm & Natalibus clarum, & Muneribus conspicuum suspicio.

Te siquidem, *Vir Excellentissime*, quò studiosiùs observo, eò certiùs apud me constat Tuos annos animô Te præterîsse semper, & maxi-

mô

mô propterea Tuî meritô, (*nec unius Avitæ Tuæ & Nobilitatis, & Virtutis ergò,*) Augustissimam ad Cæsaris Aulam, ætatis Tuæ quintô duntaxat ineuntê lustrô, Delegatum esse. Et inibi profectò, ingenii Tui Excelsitas atque Magnitudo tergeminis Tuis cum honoribus certatim refulsit.

Tantus & ille Genii Tui splendor, tantæque Tuî, (*Neomagi nuper ad Europæ pacem Perspicacis ac Omni-*

potentis Internuntii,) Dignitates me ſicuti traducunt in admirationem, ita & Gloriæ Tuæ promovendæ ſtimulô me fodicant jugî. Sed eheu! Curarum ingentes volvo pectore fluctus, Tuis tot laudibus imparem me tubicinem eſſe mecum dum reputo; nulla namque latera mihi ſatis firma, quò meritis Te præconiis in Cœlos efferam: Iſti propterea mei ſpiritûs exilitati, quâ tuba mea remiſſè clangit, ſcriptionê proſpicio.

O utinam mihi, è Tubicinê Scriptori, venæ ſaliant ſupra Plinianas, quò Tibi, *Virtutibus Trajanô potiori*, Panegyricum dicam Plinianô perenniorem! Verùm, quia tantam ſcribendi facultatem mihi Deus non conceſsit, conſultiùs eſt, VIR ILLUSTRIS, tot iſthæc merita Tua grandia altum ſilêre, quàm ingenii deterere culpâ.

Sed, ut undè orſa eſt, in eodem hæcce terminetur

Nuncupatoria, Te mihi Lectorem gratulor acrîs & subacti judicii, quò lemmata mea vel calumniis absolvas & protegas; vel plagii damnes & probrosô confodias obelô. Uni quippe Tibi, exquisitissimo rerum æstimatori, Oratio si displicet, densis ad me revolabit sepelienda tenebris: Sin autem arridet, contentô, nec fugientê, legenda reveniet oculô, atque sic mei derisores lævi pessum erunt premendi. Me siquidem Oraturum Præco defecit, qui pro-

fanos

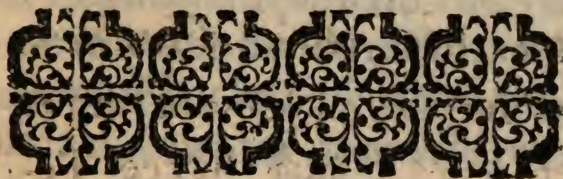
ſanos à me ſtultóſque ſcurras procul arcuerit. Illi propterea, *ſacram juxta parœmiam*,* me non ſolùm ſpreverunt, verùm, ſuis, *tot illi crabrones*, venenatis aculeis ita pupugerunt, hâc ut publicâ lucê, *aëre ceu liberiorî*, *& apricatione*, peſtilens venenum illud diffaſſe ſufficiat nequaquam, ni Tuis, *mî prudens Opifer*, mihi nunc (*mutuis Noſtrûm Ægrî atque Medicî permutatis vicibus*,) præſtò ſis Alexiteriis, & reliquum mihi virus aſper-

ſum,

* *Prov. Cap.* XXIII. *verſ.* 9.

sum, nec adhuc discussum, ed serpens, coërceas atque perdomes, quò hæcce Tecum vigeat, floreátque pagina IMMORTALI TUO NOMINI CONSECRATA.

PRÆFATIO.

Nihil eſſe quod invidia non arrodat meæ periculô famæ comperio; illius enim obtrectatio me rodit, me lacerat. Nuperis quippe diebus Faſces depoſiturus Academicos, *lugubres illos, lugubris depoſui. Sed meos* Auditores *dum* plurimos in luctum voco; *ecce, malevoli ſuam in me exæſtuant invidentiam, & plenis buccis me* Polyantheam *exſcripſiſſe* † *deblaterant.*

† Nam, ſicuti *lingua ſapientum bonam profert ſcientiam*; ita *os ſtolidorum eructat ſtultitiam.* Prov. cap. xv, verſ. 2.

terant. Isti nempe maledici Polyantheam totum *suam in medullam*, sambucinâ viliorem, *ita converterunt, ipsâ ut* Savernâ *callidior etsi forem, nullum nihilosecius* è Polyantheâ *suffurarer* Ἰῶτα, *quin protinus plagiarium me deprehenderent.*

En me igitur αὐτόφωρον, & *furtivi* Iota *multiplicis conscium atque confitentem. Quid etenim furtum negem* capitibus *tam* acutis? *Illos nimirum* φοξὰς *nihil fugit quoniam acutie suâ vel in animos penetrant & corda scrutantur.*

O quàm stupeo tam altam illorum * *sapientiam! O quàm mihi dolet quòd*, præter Epitomen Sennerti, & glandu-

larum

* *Eruditio stultorum scaturigo est stultitiæ*, Prov. cap. XVI. vers. 22.

larum maximam unam, atque minimam alteram, *ipsos putaverim sapuisse nihil. Nunc porrò constat apud me*, Polyantheam *ipsos nosse. O reconditas Virorum Literas, quibus universus Literatorum Chorus assurgat! O dolenda Literariæ Reip fata, quòd* Polyantheam‡ *tanti Viri, nullam ad praxin revocent? Aliàs certè, mirifici fructus ex illo cornu-copiæ nobis offerrentur, quibus in admirationem atque stuporem traduceremur; sed nos* stupêre *nolunt, illorum namque dotes miraremur nusquam. Prudentes itaque & ab orando & à scribendo sese continent. Ipsis*

 siqui-

‡ *Polyantheâ* expressâ, *utpote notiori*, Theatra velim & expressa *Swingeri*, atque *Beyrlinckii*, ad universalis *Polyantheæ* normam extructa.

ſiquidem abundè eſt Judices in me ipſo Momo & otioſiores & mordaciores ſedêre : Illorum nihilominus reprehenſionem longè fugiſſem, ſi Rector expirans, Profeſſor & expiraſſem. Mea ſcilicet fata ſuprema, (etſi me raperent ad Divos, & illorum foret meam Ἀποθέωσιν *celebrare,) minùs ipſis invidioſa forent, quàm halitus hicce meus in oris Batavis. Sim* Divus, *modò non ſim* Vivus.

Eſt & aliud rei pondus, quod me, licèt ſuperſtitem, *illorum invidiâ liberaſſet, ſi rationibus nimirum ad Incolas Lunæ concatenatis vel Præ-Adamitas, vel alterum Orbem, Orbe in illô Lunari, aſtruxiſſem. Tunc, meherclè, laudum diribitores illi ſuis me plau-*

plausibus in cœlos extulissent, ubi felici *nunc* ferirem sidera verticê. *Sed, cùm Jovi minùs fuerim in deliciis, sors alia sustinenda venit: atque adeò, si qua mihi virtus*, illâ me *tacitus* involvam; *&* mihi canam *&* Musis.

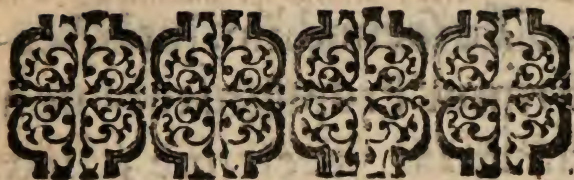
Interim caveant æmuli mei, ne invidiâ rumpantur; præsertim, dum contentiùs & identidem * *buccinant* ambabus me manibus Apographum excepisse Langii. *Veriùs* Calepinum *me descripsisse proclamarent, nihil namque sum elocutus, quod apud ipsum non pateat. Veriùs adhuc*, Elementarium Exscriptorem *me tra-*

* Nam, *ut canis redit ad vomitum suum, ita stolidus iterat stultitiam suam.* Prov. Cap. XXVI, vers. 11.

ducerent, aliud quandoquidem nihil, Oratione meâ totâ, *quàm* Elementarium Codicillum *millies atque millies transcripsi; atque etiam nunc, quid aliud quæso, quàm ejusdem* Elementariæ Tabellæ *transcriptor fio? Sed* INVISUS, (Luci *tamen, ut &* Invidiæ *objicior publicæ,*) *dum ipsi*, invidentiâ suâ cæcâ, *vituperandos* † *in tenebriones transcribuntur.*

† *Si sapias, sapies tibi, sin derisor eris, solus reportabis.* Prov. cap. IX. vers. 12.

Allo-

Alloquia.

Illuſtres & Nobiliſſ. Viri Summates, alta quidem, ſed nihiloſecius inconcuſſa Reip. Columina; Legationum Vobis demandatarum Exornatores Splendidi; Academiæ Fautores benigni; Educatores providi, & Altores munifici;

Tu ſecundùm, Juris Academici Propugnator non duntaxat acerrime, ſed & vigilantiſſime Promotor:

Tu deinceps, Ampliſſ. Coſ. qui Hippocrateam dignitatem & Juſtinianæum decus pariter ſuſtines atque protendis;

Vos inſuper, Viri Coſſ. & alii, atque Scabini, tum Civitatis Almæ Patres Almi, tum æquiſſimi

pœ-

pœnarum præmiorúmque Diribitores;

Vósque Magiſtratus reliqui, quorum & prudenti Conſiliô & dexterâ manû ſuos vegeta hæc Civitas lacertos movet;

Vos præterea Conjunctiſſ. Collegæ, Scientiarum omnigenûm fœcundiſſima Pectora;

Vos etiam, quotquot adeſtis Honoratiſſ. Viri, meritis veſtris & in Remp. & in

& in Literas conſpicui atque ſuſpiciendi, grande meum decus hodiernum;

Vos pariter, Venerandi Protomyſtæ, Oraculorum nullius mendacis ſpiritûs, ſed ipſius Veritatis æternæ & ſequeſtri fideles & diſpenſatores accepti;

Vos deinde, Triplicium Doctorum Cœtus frequens ipſis Gratiis amœnior;

Túque

Túque poſtea, Multiplex Academiæ Civis, quem multijuga doctrina, *atque adeò Medica noſtra*, & delectat & juvat;

Vos itidem, Myſteriorum Dei ſcrutatores indefeſſi;

Vos quoque, Themidos fatidicæ pervigiles Proci;

Vos ſimiliter, Arcanorum Æſculapii Auſcultatores avidi;

Vos

Vos adhuc, ſecretioris Phyſices inveſtigatores naſuti;

Vos demũm, chara Minervæ ſoboles, Literis Humanioribus & ubertim lactata & (*vel in præſens*) uberiùs lactanda.

Exor-

Exordium.

Navita de ventis, de tauris narrat arator,
---quod Medicorum est,
Promittunt Medici, tractant fabrilia fabri.

Cùm igitur Medica mea, quam nactus sum sparta, millies me docuerit unicum in vitam ingressum, sed exitus è vitâ millenos esse, eósque dubios atque præcipites, adeò ut nesciatur quid *serus vesper vehat*; Et hâc ipsâ solemni die, [*mihi quidem illætabili, ac recordatione malorum acerbâ, sed plurimis aliis & lepidissimâ simul, atque dulcissimâ*] mediô de fonte *lepô-*

rum surgere queat *amari* aliquid, quod in faucibus angat, lubet [1] *ex redundantiâ cordis eloqui*, ac vestrum in sinum meos effundere luctus, atque *Hippocrateas* [2] *à Luce in Orcum migrationes* aliquot Medicâ virgulâ dimetiri, & *stipendia* [3] *peccati*, Morbos scilicet, nec-non Libitinæ trophæa, Medicis etiam calculis computare [4]. Id enim lemmatis

1 Ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. *Matth.* XII. vers. 34.

2 Τὸ μὲν γὰρ αὐτῷ, ἐξ ᾅδου ἐς φῶς αὐξηθὲν, γενέσθαι. Τὸ δὲ ἐκ φάεος εἰς ᾅδην μειωθὲν, ἀπολέσθαι. *Generari* siquidem, ipsi *est*, *ab Orco in lucem erumpere*; *Mori* autem, *à luce est in Orcum migrare*. Illis igitur migrationibus æstimandis *virgula metrica* apprimè quadrat.

3 Τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας, θάνατος. *Rom.* VI. vers. 23.

4 Pariter enim *stipendia*, atque *trophæa* in computationem veniunt.

1 Se-

tis ad nos volentes, nolentes; ſeriùs aut citiùs [1] ſepulcri prædam [2] futuros attinet. Mors ſiquidem, non ab *Heſiodici* [3] *Promethei furtô*, ſed à *ſacri* [4] πρωτοπλάστου faſtû in mundum eſt illata, & in ſingulos dominatur, unis exceptis *Enoch* [5] & *Eliâ* [6], typis Chri-

1 *Seriùs, aut citiùs ſedem properamus ad imam;*
Tendimus huc omnes; hæc eſt domus ultima.

2 Ἀπόκειται γὰρ τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν. *Conſtitutum eſt enim hominibus ut ſemel moriantur. Hebr.* IX. verſ. 27.

3 *Heſiodi* namque *Prometheus* ignem Jovi ſurripuit; ejúſque facinus furax & in ipſum, & univerſam ejus in ſobolem *morbis*, atque *mortibus* redundat. Ἔργων καὶ Ἡμ: v. 48. & 56.

4 *Sacri* quippe *Codices* & *Gen.* III. verſ. 5. 6. & 19; Et *Rom.* v. verſ. 12. genuinos illius calamitatis humanæ fontes, *longè alios*, detegunt; & ab illis deviaſſe ſummum eſt nefas.

5 *Gen.* v. verſ. 24. Et Hebr. XI. verſ. 5.

6 2 Reg. 2. verſ. 11.

Christi. En homo sors tua! En Curator Illustris alter atque alter, Divinis vestris & in Remp. & in Academiam meritis alioquin immortales!

En Florentissime * Consulum Præsul, digne rogô seriore!

En lugende Collega, *qui, nuper*, nobis duntaxat *ostensus* † *es*!

En flebilis & Collega secunde, Archimedis inclyte geniô!

En ‡ demum, πολυγλωττώτατε Collega tertî, reconditiorum literarum penu reconditissimum, Fata ve-

* Annis enim, perinde ac dignitatibus, florebat.

† Alluditur ad illud, *terris illum fata duntaxat ostenderunt.* Is quippe, vix Professor Inauguratus, de vitâ decessit.

‡ Sex illi p. m. Viri meô nominantur in Programmate.

* Epi-

vestra suprema! Vobis nasci contigit, mori restabat: nascentes enim morimur, finísque ab origine pendet. Hanc autem Constantinus πορφυρογέννητος * cum *Tytiô* † terræ filiô, communem ‡ accipit. Spumantis enim libidi-

* Epithecton est Patre Imperatore, & Matre Augustâ Constantinopoli *natorum in purpurâ*, sive *purpurâ exceptorum nascendo*.

† Is est *terræ omni-parentis alumnus*, quem *cernit* Æneas dum *impia Tartara* lustrat. Sic Tullio atque Persio, *terræ filius*, & *progenies terræ*, despicatissimum hominem denotat, & ignotô genere satum. Talem igitur, jure, meritóque Cæsaribus in purpurâ natis oppono.

‡ Origo siquidem & *purpurati Cæsaris*, & *Ovipellionis* est eadem. Pariter etenim materna dum premunt ilia, medii gestantur *oletum* inter, & *urinam*; id est, *stercorosum* inter *intestinum*, ac *vesicam urinariam*. At sterquilinium illud, urináque, *saccati* dicuntur *humores*, quòd intestinorum, ac renum, *incerniculis*, seu *saccô* percolentur. Isthæc sunt eadem profectò & Cæsaris myr-

 rham

bidinis uterque *bulla*, [1] inter *ſaccati* [2] *humoris utres* aliquamdiu fota; ſed deinceps *ab Orcô* [3] *in Lucem* erumpens, ídque poſt Caïnum & Abelem [4] natos, longè porrectâ ſerie, nullis unquam Mortalium [5] ſeculis vel abruptâ, vel abrumpendâ. Nemo quippe tam puer eſt, ut vel Aſcræi * θεο-

rham olentis, & hircoſi ſubulci, vitæ primordia.

1 Πομφόλυξ ὁ ἄνθρωπος, fert adagium. Aliis verò, φυσαλλὶς, ἢ ἀφρός ἐστι, *veſicula* eſt, *ſpumáque*. Ita certè, qui ipſum & generat, aliud nihil quàm libidinem *deſpumat* ſuam; *ſpumantem* enim illam *ejicit*.

2 Vide Notularum penultimam.

3 Videſis Notulas pag. 14. no. 2.

4 *Gen.* IV. verſ. 1. & 2.

5 In ſeculis namque ſeculorum, *neque uxores ducuntur*, *neque nuptum dantur*, *Matth.* 22. verſ. 30. atque adeò, nativitatis illius communis noſtræ ſeries, tunc demum, *ſed aliàs nuſquam*, abrumpetur.

*Aſcræi,

* θεογονίαν, vel Nonni † Διονύσιον ‡ διςοτόκιον non explodat? Ortus ergo noſter unicus eſt, at occaſus numerum neſcit. Quis enim omnivagas Proſerpinæ ſtrages vel fando numeret?

* *Aſcræi*, id eſt *Heſiodi*; ſic *Venuſinum* dicimus pro *Horatiô*. Heſiodus autem θεογονίαν, ſeu *Deorum generationes* conſcripſit, quæ mihi ſunt *gerræ germanæ*, atque *Ædepol* λῆροι λήρων.

† *Nonni*, is eſt, cujus extant Heroica de Bacchô carmina Græca, ubi aniles alias inter fabellas, *Semelen* nugatur, *Dionyſiô*, ſeu *Bacchô* gravidam, Jovis fulminibus arſiſſe; confeſtimque Bacchum, *ne deflagraret*, uterô exemtum, & Jovis inſutum femori, qui plenis illum menſibus & geſtavit, & enixus eſt; exindéque Bacchum & βιμήτωρα *bimatrem*, & διςοτόκιον * *bis genitum* fabulantur.

‡ Diſſimili certè caſû *Greg. Nazianzenus* infantes priùs tumulatos, quàm natos, id eſt, *in uterô mortuos* διςαφίας *bis* * *ſepultos* vocat. Tumulô ſiquidem uterinô, vivente, ſibique ſingulari, priùs conduntur, quàm inanimô terræ ſepulcrô, communi nobiſcum, excipiantur.

PARS PRIMA.

1. An Reges enarrabo Carlomannum [1], vel Ludovicum [2] Pium, perniciosâ [3] paralysi resolutos?

2. An Pontifices Leonem decimum, vel tertium decimum Gregorium catarrhô [4] suffocatos?

3. An

1 Rex Italiæ seculô nonô.
2 Rex Galliar: seculô duodec.

3 Id Epitheti nequaquam redundare, apprimè norunt, *paralyticos* qui norunt, *Arte Medicâ*, non dicam, sed S. S. *Salvatoris* vel *Verbô*, vel *Baptismô*, *sanatos*, *Matth.* IX. vers. 6. & *Joh.* v. vers. 8. Nec-non *Hist. Socraticæ Lib.* VII. C. IV.

4 Leoni quidem decimo *catarrhum febrilem*, *triduanúmque* tribuunt, quod admitto: At XIII. Gregorii *duabus horis* lethalem *anginam* pernego. Nullam quippe, tantâ pernicie tam pernicem *anginam* agnosco. Sed Hippocrateos *κατάῤῥους συντόμως ἀπολλύντας*, Medicis aliis *suffocativos* meritò

3. An Poëtas Statium [1], vel Petrarcham [2] lethargô sepultos?

4. An Lucium, vel Constantinum Cæsares, apoplexî [3] raptos?

5. An Ofilium [4] Hilarum, vel

meritò dici, & ratio fida, & salus amicorum infida, acutiorem cordi meo infixerunt aculeum, quàm memoriâ meâ ut excidat, repentinô catarrhô mihi dilectissimos ereptos esse unius, vel alterius horulæ curriculô.

1 Parentis obitum illum Publius luget Papinius Statius, *ex traduce Poëta, Sylv. v. III.* vers. 260.

2 Is Florentinus est, seculi 14. Philosophus, Rhetor & Poëta, manibus omnium tritissimus.

3 Hanc lectionem ἀποπλήξεως, *ἀντὶ τῆς ἀποπληξίας*, *Salmasio* debeo *Capitolini Antoninum* commentanti. Græca autem de Constantinô pagina ipsum refert *τελευτήσαντα τ̀ βίον ἀποπληξίᾳ ληφθέντα.*

4 En dignam profectò, Histrione tantô mimicam catastrophen, & quidem facundos, ac linguæ motorios inter calyces,

vel Pomperanum Gallum, *ocyores fulgure*, catalepſi conglaciatos?

6. An Crotoniaten [1] Athletam, vel Himerium Sophiſtam, luctiferô comitiali divulſos?

7. An Bonifacium [2] octavum, vel Carolum ſextum, maniacô furore mentis, *furiales* [3] *ad Erynnias*, abreptos?

8. An Balbum [4] vel Lotharium

1 Stabat in procinctû, qui renuntiaretur Ὀλυμπιονίκης, ſed repentinus epilepſiæ caſus, corruptibilem ipſi, *cui tam avidus inhiabat*, gloriæ coronam eripuit. Sic & aliàs ſæpiùs obtigit, *multa ut inter calycem, ſupremáque labra ceciderint.*

2 Parum abfuit, quin accommodatiora furentis animi fœminina reputaverim exempla de Priami Hecubâ, déque Latini Regis Amatâ.

3 Vide notulas ad artic. x. pag. 24. & 25.

4 Is *Balbus*, atque *Bardus* fuit, qui pecude ſtupidior, literas pueros doceri vetuit, ipſos

rium primum, phrenitide suâ deflagrantes?

9. An Lucullum, *philtrô* * *Callisthenis*, vel Justinianum, *cum suô Sophiæ delubrô*, qui, *amentiâ plusquam Ther-*

ipsos se doctiores ne cerneret; sed φρενίτιδι νόσῳ κατέστρεψε τὴν ζωὴν, *vitam suam cum phrenitide permutavit.* Dignam certè stupore tantô permutationem.

* Quàm fluxa sit hominum sapientia, *binis* certè liquet exemplis illis. Is quippe, *qui solus sapit*, *sapientum sapientiam*, pro lubitû, *dissipat.* En v. g. Lucullus *Callisthenem* suum manû mittit. Verùm, *libertus* ille, quò effusiùs à Dominô suô redametur, *philtrum* ipsi propinat. Sed illô vix epotô, mens illa *sapiens* traducitur in *amentem.* Sic itidem, *graviori* & *lapsû*, de sapientiæ culmine *Iustinianus* procidit. Is enim, dum *sapientem sese dictitat*, *stultus fit.* Byzantii namque Christo Deo, qui *Sapientia Dei est æterna*, Templum erigit, quod Ἁγίαν Σοφίαν, SACRAM SAPIENTIAM inscribit: sed ecce, *invisibilis* ille *Sapiens unicus*, *qui sapientes carpit in astutiâ ipsorum*, Justiniani consilia confringit, illumque *tradit in mentem inanem.*

* *Therſiticâ*, MORARI † inter homines deſierunt?

10. An denique, vel Alberti Magni τὴν δεῖνα, vel Baldum JCtum ὑδροφόβους, Themiſonê ‡ Medicô, vel etiam Aëtii * Philoſophô infeliciores,

* Is enim Homericus Therſites, uti fœdiſſimus, ita & inſulſiſſimus extitit.

† Id eſt, *ſtultos agere*, ſeu μωραίνειν; Eò quippe collineat Neronianus, *apud Tranquillum*, de Cæſare Claudiô ſarcaſmus, ad quem & hîc alludo.

‡ * Uterque ſiquidem rabiei ſuæ perniciem eluctatus eſt; ſed Alberti M. ὁ δεῖνα, & Baldus JCtus rabie ſuâ, ſeu *Avernorum cane, furias ad infernales*, hoc eſt, *in ſepulcrum*, abrepti ſunt. *In ſepulcrum* addidi, ne æmuli mei, *nimis certè multi*, Theoninum mihi dentem, (*ne caninum, rabidúmque dicam*) infigant, quaſi peccaſſem in *Matth.* VII. verſ. 1. Μὴ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε.

Uti quippe nec *Tricipitem* Plutoniarum *cuſtodem* ædium, ita nec *Tartareas Megæras* agnoſco. Sed meus duntaxat cum *Melitæô* Baldi ludit animus. Occaſione ſiquidem illius

res, ſuáque rabie, *ceu Cerberô*, tranſverſos, *ad Eumenidas*, raptatos?

Quid, ſupremos exitus ad alios ſi deflecto? En Attyla, ob effrænem * κλινοπάλην, & Alexander, Græcorum Cæſar, ob Bacchi madorem, ſanguineis narium eruptionibus oppreſſos.

2. En Oratorem † Nigrum, & Upſalenſem Protomyſtam, angi-

lius ludibundi cum Herô ſuô catuli, & labri morſû rabioſam necem inferentis, *Eumenidum idea*, quæ Lucano *Stygiæ* ſunt *canes*, mentem meam protinus affecit; ſed citra dolum malum pios in Baldi Manes.

Tantumdem dictum putes de Bonifaciô 8. & Carolô 6. quos *mania*, (aliis *phrenitis*, vel *febris delira*) pag. hîc 22. no. 7. furibundas ad Erinnyas detruſit.

* Id eſt, *Veneris luctam*, laſcivam nimis, atque petulcam.

† Propter ſpinam inter piſces edendos.

anginâ [1], ceu laqueô, ſtrangulatos.

3. En Gelaſium ſecundum, & Bonifacium nonum *, de Sanctuariô pleuritide pulſos.

4. En Polemon [2], atque Lepidus, phthiſi lethæâ ſceletus uterque.

5. En Maximilianum ſecundum, atque Fridericum Palatinum pectoris hydrope [3] merſos.

6. En

1. Ludicra Demoſthenis, crumenæque ſalubris ἀργυράγχη, ſerii mei, funeſtique lemmatis eſt nulla; ſed οἰνάγχην conſultus omiſi, Manibus ut parcerem & Suidæ *Chryſippi*, & Eraſmiani *Hermici*.

* Incunte ſeculo } 12. & 15.

2 Is Philoſophus eſt, qui ἐτελεύτησε γηραιὸς ἤδη ὑπὸ φθίσεως; Lepidus autem, in Sardiniâ, quò trajecerat, νόσῳ τηκεδόνι χρόνιος ἀπέθανεν.

3 Illorum enim pulmones, pericardium,

atque

6. En Medicis Fernelianis uni & alteri *pulmonea* * rumpitur *vomica*; & alluvione suâ, tetráque mephiti, lampada vitæ restinguit.

7. En Isabellam †, *Caroli septimi parentem*; atque Catharinam † *de Medicis*, angorê confectas.

8. En

atque cor, dirâ mole seri stagnantis obruta sunt.

* Pulmonea dicitur, tum quòd pulmonis fuerit, tum quòd tumidior crepuerit, & horæ quadrantê Medicos illos alterum, atque alterum è vivis eripuerit.

† Exempla hîc fœminea, pauci, *ni sint emunctæ naris*, odorabuntur. Quidni v. g. Terentium, atque Juvenalem, tædio marcidos luxi?

En consilii rationem. Uti fœminæ iracundiâ efferatius nihil est, ita muliebri fletû & angore nihil est acerbius: sed mascula virtus affectibus illis vulgatiùs obluctatur, nec illis usque adeò succumbit. Geminum igitur de angorê confectis fœmininum exemplum, masculo atque virili consultius est longé.

8. En pericardii atque cordis oſſea [1] concretio, Gaſparis Schombergii, atque Mariæ Medicææ vitales [2] rotas ſufflaminat.

9. En Antigonus Δώζων, & Valentinianus primus, expectoratô ſanguine *purpuream* [3] *animam* effundunt.

10. En Ariſtobulum [4], & Epiphanium, vomitû cruoris inanimos.

11. En

1 Caſus inſolentes illos, meritò certè, ab oblivione, noſtri vindicant Scriptores.

2 Lepida hîc eſt Metaphora; ſed aliena foret ab exemplo *Fernelii*, hîc pag. 27. n°. 6.

3 Iſthæc rurſum Metaphora *Purpuratis Animabus* illis, non verò *vilibus* aliis, apprimè quadrat.

4 De Ariſtobulô, *Iudæorum Rege*, Græca Joſephi pagina fert τὸ αἷμα ἀναβάλλει. De Epiphaniô autem Sophiſtâ, Græca itidem Eunapii ſeries habet, τὸ αἷμα νοσήσας; quod utrumque fateor commodè & ad *hæmoptoën* traduci: Sed quoniam exempla *hæmoptyſeos*

11. En Timagenem * atque Condæum * cibis eructatis morticinos.

12. En Persius † atque Jovinianus, ventriculi vitiô, mortéque pallidâ squalentes.

13. En Augustum, atque Ve-

seos mòdò protuli ex Plutarchô, atque Socrate Scholasticô, satiùs duxi Josephi & Eunapii Interpretibus favêre, isthæcque Aristobuli ac Epiphanii symptomata *de cruoris vomitû*, non verò de *sanguinis expectoratione*, in medium adducere.

* Orator *Timagenes* ille *post pastum vomere studet*, *sed cibô* fauces intra veluti *cuneatô suffocatur*, ἐμέσαι βουληθεὶς μετὰ δεῖπνον, καὶ σφηνωθείς. Et quanquam ab illo Nostri nonnihil abludant Annales de *Condæi esculentorum vomitû*, illud nihilosecius symptoma cum priori combinâvi, quo *laneis carptoribus meis* commodiorem *me carpendi* præberem ansam.

† Attende tempora, ne ὕστερον πρότερον hîc subesse putes, dum *Poëtam Cæsari* præpono; Sic pag. 37. in notulis ad vers. 10. Elisæi *famulum* ipsi *Regi* antefero.

Vespasianum, alvô [1] profusiori Plutonis ad Imperia deportatos.

14. En Cæsares & alios Leonem tertium, atque Theophilum, torminibus [2] fatiferis excarnificatos.

15. En Julianum, *Apostatæ Patruum* [3], & Anastasium, *Pontificem secundum*, immisericors MISERERE MEI *Parcis* [4] tradit.

16. En

1 Illô scilicet alvi fluxû, *ceu rapidiori fluentô*, alienigenum illud ad Imperium veriùs *abreptos*, quàm *convectos*.

2 Dysenteriæ scilicet cruciamentis peremptos.

3 Ita verto, contra fidem Interpretis, qui textûs verba τ̃ θείου τ̃ βασιλέως, *Imperatoris* vertit *Avunculum*; θεῖος enim, alius est ὁ πρὸς πατρὸς; alius verò, ὁ πρὸς μητρός. Sed isthæc distinxisse, crabrones est in me excitasse.

4 At illas & *immisericordes* esse, pérque ἀντίφρασιν *Parcas* dici, vel pueri norunt, ærê non-

16. En Trajanus, atque Magnus Theodoſius, muriaticâ * colluvie ſubmerſos.

17. En fidelis Hiſtoriarum Conditor Thuanus †, & Luxemburgenſis Heroïna, pancreatis ſcirrhoſi duro fato ſuccumbunt.

18. En Titus ‡ Pomponius † Atti-

nondum loti. Ipſæ igitur, *maledica* Principum iſthæc ora & *blaſpema*, & *anathematis plena*, olidiſſimô ſtercore *immiſericorditer*, & æternùm, obturarunt; *uterque ſiquidem* τέθνηκε κόπρον διὰ στόματος ἐμέσας.

* Verbis ſum uſus genericis, quò ſeroſam illuviem etiam exprimerem, ex abdominis alveô ſeſe in corporis alta diffundentem, Τραϊανὸς γοῦν καὶ δι' ὅλον ὑδρωπίασεν.

† In Thuanô pancreatis acini gypſeâ & tartareâ pituitâ concreverant, inque molem enormen protuberabant: Ova dixiſſent columbina, ãdunatione crebrâ *ſcabrum* illud atque *tophaceum* cedentia *pancreas*. Ducis vero Luxemburgici *cartilagineam* atque *corneam duritiem* pancreas nactum erat.

‡ Scriptor ejus vitæ, *fiſtulam* aſſerit *putrem*,

Atticus, atque Selimus, *Turcarum Cæsar*, renibus ulcerosi liquefiunt ad feretrum.

19. En Epicurum, atque Mercatum, urinæ * luxuries inundat.

20. En ultimùm, vesicæ calculis fundâ nullâ, ballistâ nullâ, manû nullâ projectis, de capite Vigilii primi, ac undecimi Gregorii, Pontificalis corona triplex, in gremium commune maternum † decutitur.

Quid,

trem, extremò tempore, per lumbos erupisse. At fistulosum ulcus istud externum, purulentos in renes refundo, qui fodicante pure suo, (*uti & aliàs fides mihi detexit oculata*) cuniculos tandem & extrorsum egerunt.

* Ischuriâ scilicet mersi sunt, & summus ille Philosophus, ætatis 72; & summus Medicus ille æt. 86.

† Blenni, planipedésque de me blaterones, vel periodum illam, vel quatuor istas exem-

Quid, triplicem illam Microcoſmi Metropolin * ſi deſero, & ejus in planitiem me ſi diffundo? vaſtatricis Libitinæ monimenta paſſim offendam.

En è veſtigiô Titum † atque Tacitum ‡ Cæſares febre peruſtos acutâ ſimplici.

2. En gradû factô Paulus Æmilius, atque Pius Antoninus febre delirâ ‡ conflagrant.

3. En

exemplorum Decadas ſuum apud Polyantheam odorentur, atque perveſtigent?

* Metaphora eſt Hippocratea, ὁ ἐγκέφαλος μητρόπολις τοῦ ὑγροῦ, καὶ τοῦ κολλώδεος; ſic *Pectus*, ſic *Abdomen*, Primariæ ſunt & Urbes *parvi Mundi*. Ex tribus igitur illis, *quarum eluxi clades*, expatiatus ruo per apertos orationis flumine campos.

† ‡ Iſthæc nomina, utpore notiora & *Manaſſe* Heroinæ Judithæ Sponſo; & *Cheriſopho* Xenophonteo, *conſimili febre conſumtis*, prætuli.

* ‡ Haud equidem ſimul, *ſeculis enim pluſ-*

3. En Pericles, atque Camillus pestilente * dissolvuntur.

4. Cæsar verò Maximinus, Juliúsque † Pontifex secundus, febre diffluunt colliquante.

5. Sed Numa Pompilius, atque Childebertus aridiores etiam ‡ pumice, lentis penitùs macerantur ignibus.

6. Phi-

plusquàm ternis distant; sed consimili delirio febrili, triduanôque, rapiuntur ad Orcum.

* Sic & illorum exitus plusquàm seculo disterminantur.

† Pariter etiam *seculorum duodecim* intercapedo illos inter Magnates, nihil obest, quin Julium, *syntecticâ liquefactum*, cum Maximinô combinem. *cujus caro tota, ceræ instar liquescens, à cadaveribus in sepulcrô dissolutis nihil distabat*, οὗ σὰρξ ἡ πᾶσα, κηροῦ δίκην, ἐξετήκετο, καὶ οὐδὲν τῶν ἐν τάφοις διαλυθέντων διηλλάσσεσκεν.

‡ Ita fari licuit, uti nempe priores *colliquativa*, ita & hos *lenta febris* exuxit.

* Fal-

6. Philippus autem Augustus, atque Philippus Longus quartanâ * mortiferâ tabescunt.

7. Febre demum vel morbillis vermiculatâ, vel variolis stellionatâ, Serenissimum Auriacum Sidus, eheu! proh dolor! nimiùm sæpè obnubilatum † est.

8. En aliunde Regem ‡ Asam, Cæsarémque Septimium, arthritide, *ceu compedibus*,

* Falsum est igitur, *Febrem quartanam nunquam fecisse sonare campanam.*

† Parentum præsertim obitû, sed non *extinctum*: Lucidiùs enim, quàm aliàs, *Regiò* refulget in *Principe*, qui *divisum habet cum* Præpot. Ordinibus *Imperium.*

‡ 1 *Reg.* 15. vers. 23. Podagricum senem illum Codices sacri simpliciter memorant; sed 2 *Chronic.* 16. vers. 12. & 13. podagram illam & *extremè invalescentem*, & *lethalem* referunt.

dibus, *atque numellis revinctos*, Proſerpina ſibi mancipat.

9. Fridericúmne deinceps proferam, *Regis Caſimiri* * *filium*, atque Franciſci primi † pellicem, Venereâ lue, ceu horrendô Dei in ſcortatores flagellô, cæſos ad mortem?

10. An Reges eloquar Balduinum ‡ quartum, atque Robertum ‡ primum leprâ medullitus exeſos?

11. An

* Virum illum decet, *rubrô* redimitum galerô, *rubore* nullô ſuffundi, ſuæque caſtitatis tale ac tantum [*Romani Nepotiſmi neſciis* παραδόξως *dicam*] NEPOTIBUS A SE SATIS exemplum relinquere, quo deinceps, *Venerea Virtus* reliquis *Cardinalibus* annumeretur.

† *Chionem* illam, atque *Callipyga*, tum *Virtute* præditam *Cardinalitiâ*; tum *Veneris* Zelotypæ *calcitratû* læſam, noſtri celebrant Annales, quà nomen ejus, *La belle Ferroniére*, ſeros tranſeat ad Nepotes.

‡ E Solymenſibus, atque Scoticis Annalibus

11. An Chironem * atque Zoilum † exuccos ulcerum tabô, ſepulcri nihiloſecius eſcas?

12. An ſapientem Carolum,

libus iſthæc 12ⁱ. ac 14ⁱ. exempla *ſeculi*, ſacris ipſis vel *Guehazi*, vel *Azariæ* prætuli. Primùm enim vetus *Elephantiaſis* illa mihi penitus latet; deinde verò, *mendacii*, *δωροδοκίας*, ac *uſurpati Sacerdotii* causâ *Leproſi* quidem ſunt *ad mortem uſque Guehazi* & *Azarias*, 2 Reg. 5. verſ. 27. & ibid 15. verſ. 5. Sed illâ *malâ ſcabie* ſuâ vel *exeſos*, vel *mortuos* illos, nequaquam apud me conſtat.

* In Plinianum illum *Herbariæ* ac *Medicamentariæ repertorem*, Tragœdi ſarcaſmum Plutarchus meritò jactaſſet, *Ἄλλων ἰατρὸς, αὐτὸς ἕλκεσι βρύων.* Sed tanta Lernæi veneni ferocitas eſt, quô perlita Herculis ſagitta Chironem ſauciat; vulnus ipſi ut infligat immedicabile.

† Caveto mî Zoile, qui præter unum *Polyantheam*, quem exſcribo, mihi nihil adſcribis, Zoilum illum eſſe credas *Ὁμηρομάστιγα*, cujus mortem Vitruvius longè aliam atque aliam narrat. Hic quippe *Bœotorum eſt Presbyter*, quem Amica Plutarchi Moralia lugent.

C * Na-

lum, & octavum Henricum fistulæ * præclusæ exundanti colluvione demersos?

13. An Timonem μισάνθρωπον, atque Luciani ψευδομάντιν gangrænâ † corrosos?

14. An Miltiaden, *Cimonis filium*, atque tertium Cæsarem Fridericum sphacelô ‡ corruptos?

15. An Juliam Augustam, & An-

* Naturæ siquidem sese depurantis emissarium erat: Illô igitur interclusô cœnosam illuviem & congeri, & exundare consequens est.

† *Pedis* scilicet atque *cruris*, *ad inguen usque*, διασαπέντες γὰρ τὸν πόδα, μέχρι τοῦ βουβῶνος, ἀπέθανον.

‡ Σφακελίσαντος γὰρ τοῦ μηροῦ ἐτελεύτησαν, citra propinatam ipsis ab ullô Sacerdote maledictionis in adulteras aquam, ᾗ ὁ μηρὸς διαπέπτωκε, *quâ femur deciduum erat.* Num. v. vers. 27.

* An-

Annam Auſtriacam, Cæſarum, Regúmque Matres, cancrô * deroſas?

16. An Viros demum Conſulares Julium Rufum, atque Lecanium Baſſum carbunculis ‡, *ceu prunis*, retorridos?

PARS

* Antoninorum mater cancrum illum, diu priùs occultum, in mammâ geſſit: ſed *Getam* filium, atque *Caracallam* privignum trucidatos dum luget, ac etiam à *Macrinô* de vitâ dum ſibi metuit, cancrum ſuum illum & jejuniô, & pectore tuſô lethaliter irritat. Apertum autem mammarum alterum Annæ Auſtriacæ *cancrum* Gallica Chironia manus levat nulla: ſerpit igitur immedicabile malum, ac Regium illud, perinde ac Cæſareum, Diadema vitiatum addit Orco.

‡ Eruditiſſimo Caſaubono aſſentior; Is enim ex Symptomatis à Pliniô narratis, *cancrum*, non verò *carbunculos* eſſe cenſet. Plinii itaque *Textum*, non autem *Gloſſam*, meô ſecutus ſum in Textû.

PARS SECUNDA.

Verùm, calcatam illam lethi viam relinquamus, & è diverticulô aliquot inſolentia penſiculatiùs attendamus.

1. Loti uxor in ſtatuam * ſalis, veriùs quàm vel Niobe, vel Arſinoë, in rupem induruit.

2. Herum & Onanem, ignotô mihi ſtimulô † mortis Deus ipſe pupugit: ſed in Salmonea, & in Æſculapium, ful-

* Locum illum *Geneſ.* 19. verſ. 26. eleganter vertunt Στήλην ἁλός; *Stelam ſalinam* diceret Plinius. *Pilam* alii vocarent *ſalis*; Alii verò vel *Cippum*, vel *Columnam* interpretarentur. Στῆλαι enim ἀπὸ τοῦ στάσεως, uti *Gen.* 28. verſ. 18. & 22.

† *Stimulum morti* 1 *Cor.* 15. verſ. 55. & 56. ab Apoſtolô tribui apprimè norunt Chriſti in Scholâ vel à puerô, *Timothei more*, nutriti, 2 *Tim.* III. verſ. 15.

1 Allu-

fulmen [1] iracundum jaculatus est.

3. Nabal, iræ Davidicæ nuntiô, certiùs concrescit Marpesiæ[2] cautis ad instar, quàm vel Atlas *, vel [3] Polydectes, capite Gorgoneô.

4. Arcam Dei nutantem arripit Huzza; sed ocyori [4] morte peccatum luit, quàm Alcimus

1 Alluditur ad illud Venusini Literis Uncialibus Cedrô dignum.

Cælum ipsum petimus stultitiâ; neque
Per nostrum patimur scelus,
Iracunda Iovem ponere fulmina.

2 Ita enim obstupuit horrore periculi perculsus, *ut mortuum fuerit cor ejus in mediô ejus, & ipse fuerit veluti lapis.* Ἐναπέθανε γὰρ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς γίνεται ὡς λίθος. 1 *Sam.* 25. vers. 37.

* 3 Uxori Loti, *art.* 1. fœminea quadrant exempla; hîc mascula sunto.

4. Ad *Arcam* enim *Dei*, quam prehenderat imprudens, *confestim expirat*, 2 *Sam.* VI. vers. 7. *Alcimus* verò, veterem adyti parietem diruturus, repentè quidem sideratur,

mus Pontifex, dum adyta profanat.

5. Prophetes ad Jeroboamum missus, & Israëlitarum ὁ δεῖνα, peccant in mandata Dei, sed in illos incursat Leo, & animam * ipsis effringit.

6. Jesabelem †, meretriciè fucatam atque cincinnatam, de fenestrâ Jehu deturbat, & canibus cessit in escam.

7. Jo-

sed nonnisi *diebus exactis* inter cruciamenta *perit*, βασανισθεὶς γὰρ ἐπὶ συχνὰς ἡμέρας ἀπέθανε.

* Sacros enim juxta Codices 1 *Reg.* 13. vers. 24. & 20. vers. 36. *Incurrit in illos Leo, mortéque ipsos afficit*, sed *vorat* nusquam. Leonem itaque concipio ipsis incubuisse gravem, & spiritum illis *intercepisse*, vel *interclusisse*; seu ut aptiùs dicam, istô compressû suô *animam* ipsis *elisisse*, & *expressisse*, quod ipsum *effringere* est.

† Tragicum illum impiæ Reginæ Gentilis exitum *ineuntem* in *quartum* à jactis Mundi fundamentis *Millenarium* refundunt;

7. Joramo, biennium torminoſo, viſcera tandem vî * torminum eliduntur; ſic Catullus †, & Aríus, eâdem ultrice irâ Dei, ſua in foricas interanea profundunt.

8. Pherecyden atque Syllam ‡ pediculi, *Ægyptiacis edaciores*, redigunt in nihilum.

9. Sic

dunt; præcedens autem exemplum n°. 5. *exeuntis* eſt *Millenarii tertii*.

* Ἐξῆλθε γὰρ ἡ κοιλία αὐτοῦ μετὰ τῆς νόσου, καὶ ἀπέθανεν ἐν μαλακίᾳ πονηρᾷ. 2 *Chron.* 21. verſ. 19.

† Sic Libyæ Præfectus, Gentiſque Judaicæ carnifex ille Catullus crebris terretur à ſe peremptorum umbris, & frequens exilit ſtrato, ſeu tormentis, & flammis ſibi adhibitis, illóque ingraveſcente malô, & INTESTINIS ipſi eroſione DECIDUIS mortuus eſt, τῶν ἐντέρων αὐτοῦ κατὰ διάβρωσιν ἐκπεσόντων, οὕτως ἀπέθανεν. Ita certè & Ario Hæreſiarchæ ἅμα τοῖς διαχωρήμασιν ἡ ἕδρα ἐκπίπτει, καὶ τὰ λεπτὰ τῶν ἐντέρων &c.

‡ Τὸν γὰρ βίον ἀλγεινότατον ἀνθρώπων κατέ-

9. Sic Epiphanes Antiochus, atque Herodes Infanticida ſuorum vermiculis ulcerum, *Chironiis atque Telephiis mordaciorum*, in nihilum etiam extenuantur; ſed lentiùs, quàm Herodes alter, *Jacobi, atque cuſtodum Petri homicida*, Angelô percuſſus, atque σκωληκόβρωτος *.

10. Mendaces Sacrilegi Ananias, atque Sapphira, anathe-

στροφῶν, τοῦ παντὸς αὐτῶν σώματος ὑπὸ τῶν φθειρῶν ἀναλωθέντος; *Miſerrimam enim hominum mortem obierunt; univerſô illorum corpore pediculis exeſô.*

* Si naſutus es hiſtorias *octo* verſibus denis illis odoraberis, quibus *Polyantheam* carêre putem, ni Tuæ, (*O Iſmaël, mî calcitro ſylveſtris!*) ſubdolæ ſit Editionis apud Incolas Lunæ, Annô ante jacta Mundi fundamenta 1440, qui aliàs, Æræ Chriſtianæ primùm Typographicus eſt.

1 Ab-

themate [1] Petri *, *ceu fulmine*, concidunt exanimes.

11. Simon [2], *Dardaniis Artibus*, ex Capitoliô in Aventinum volat; ſed Petri votô præceps ruit, & animam [3] efflat: ſic Theodotus erroris ſpiritui ſeſe committit, & ab eô, *ceu diſcus* [4], in altum jactatur, ſed relabitur & medius crepat.

12. Herodias ſaltatrix flu-

1 Abſint ab ejus ſucceſſore fictô fulmina tanta: Illa ſiquidem non in *Sacrilegio mendaces*, ſed in *Sacris veridicos* frequens contorqueret.

2 *Dardanum* ſi neſcis, *Magi* cognomen hîc deſideras, juxta veritatem *Act.* VIII. verſ. 9.

3 Non quidem ex-tempore, ſed illô caſû *crus infregit, cujus dolore non ita multò poſt Aritiæ mortuus eſt.*

4 Διωκόμενος textus habet, eleganti profectò Metaphorâ.

 * Sacra

fluvium gelû rigentem pedes trajicit; sed infidâ glacie fallente gressus, mentô tenus demergitur; ac dum artus variè concutit, & quasi tripudiat, ecce, fluentô truncus abripitur, residuô capite, *flagitatore* * *scelestô*, horridis striis hinc inde confixô.

13. Mosaïcam † περιτομὴν subsannat Apion ‡, sed sannæ pœnas sannio luit, pudendis quippe subortis ulceribus circumcídi cogitur, atque sic efferatô rodente tabô, magnis cru-

* Sacra, vel hilum si Tibi sapiunt, rectà sapis & istud *Matth.* esse XIV. vers. 8.

† Non quòd ex *Mose sit*, *sed ex Patribus*, inquit Christus *Ioh.* VII. vers. 22.

‡ Ægyptius ille *Scriptor* est *de singulis Gentibus*, cujus fama percrebuerat in tantum, ut *Tiberius* ipsum, jocô multô, *Cymbalum mundi* vocitaverit.

cruciatibus animam [1] amittit.

14. Neſtorio, Beatiſſimam in Θεοτόκον [2] ínque devotâ mente [3] colendiſſimum Θεότοκον pertinaciter blaſphemo, ac ſuam in Synodum impiè [4] refractario, nuſquam ſatis eſt Epiſcopatû [5] dejici, exilióque mul-

1 Eòdem ſenſû atque *Matth.* x. verſ. 39, & xvi. verſ. 26.

2 Ipſam enim uti Θεοτόκον eſſe negabat; ita Χριστοτόκον plenis illam buccis prædicabat.

3 *Verè ſiquidem Magnum eſt myſterium pietatis illud, in quod Angeli cupiunt introſpicere.* 1 *Tim.* iii. verſ. 16., & 1 *Petr.* i. verſ. 12.

4 Ejus etenim pietas exigebat, ut iterum atque iterum ſuâ evocatus à Synodô, illi tandem ſeſe ſiſteret: ſed monitus licèt & increpitus privatim, pertinax tamen ſuâ hæſit in hæreſi.

5 Illum quippe reluctantem atque calcitroſum Synodus ab Epiſcopatû Byzantinô depulit.

tinctum ‡ in ignem sese conjectum esse vociferatur. Atque ita, vel ab altiori † soliô, ubi supplicii jam conscius est æterni, ultrice Megærâ flammige-

‡ Θνήσκει ψυχῇ καὶ σώματι, βοῶν καὶ λέγων, ὅτι ζῶν πυρὶ ἀσβέστῳ παρεδόθη &c. *Animæ & corporis mortem obiit, vociferans atque dicens vivum se inextinguibili igni traditum esse.*

Cedreni verba sunt, Interprete Xylandrô. Quibus addo ex Zonarâ, nullum *levamen*, nullúmve *febris mitigatorium*, excogitari à Medicis potuisse. Atque adeò, tali ac tantô, ac plusquam *surdô verbere conscientiâ casus*, veram illam Γέενναν sensit de quâ *Matth.* v. vers. 29. & 30. Verum & illud expertus est καὶ τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον, καὶ τὸν σκώληκα τὸν οὐ τελευτῶντα, de quib. *Marc.* IX. vers. 43 & 44. Tam horrendis quippe cruciatibus affectus est, ac si *fornacem in ignis conjectus esset, ubi fletus stridórque dentium*, de quâ *Matth.* XIII. vers. 42.

† *Solium* quasi *Solidum* & ab injuriis tutum. At hîc, *altius* quidem Regali, (*Cæsareum enim est*) nihilosecius *infidum*, & *cruciabile*.

*Quia

migera, æſtuantem ac ignivomum in Phlegethonta rapitur; hoc eſt, *quò rem* * *ſanctè dicam*, ſupremus idem & Cæſarum & Opilionum Arbiter impiam animam illam *ſtagnum in igneum, ſulphŭreúmque, ubi interdiu, noctûque torquentur æternùm*, præcipitat.

16. Cæſar quartus Leo gemmarum ſacrâ fame coactus Mauritii † coronam è Sophiæ Templô ſurripit; ſed confeſtim ſacrilegum caput carbunculis & flammat & extinguitur.

17. Pom-

* Quia nunc Poëticis Metaphoris valêre juſſis, Apocalypſeos verbis utor, *Cap.* xx. verſ. 10.

† Coronam illam, *καὶ λίθοις ὑπερτίμοις καὶ μαργάροις ὑπερφυέσι κεκοσμημένην*, *& gemmis*

17. Pompilius * Patruos, ceu Regni ſui vel perfidos, vel rudes Adminiſtros, enecat pharmacô: & Epiſcopus ‡ Hatto ſuas oves nec tondet, nec deglubit; verùm, *annonâ gravi*, plurimas illas (*ceu mures numeroſos fruges conſumere natos*,) horreô concludit & inflammat: ſed ſequitur ultor à tergô Deus; immanior quippe ranis & locuſtis Moſaïcis,

mis pretioſiſſimis, & margaritis exquiſitiſſimis ornatam, ſcribunt.

* Rex Poloniæ *Seculô* ineunte *nonô*, cujus uxor, filiique duo, *veneni parricidalis conſcii*, unà cum ipſô, muribus vorantur.

‡ Moguntinus Antiſtes ille, *Seculô* ineunte *decimô*, Tiberianum, *ad Æmilium Rectum Ægypti Prætorem*, Reſcriptum vel ignoravit, vel peſſundedit, *Boni* ſcilicet *Paſtoris eſſe tondêre pecus, non deglubere*; Infernô ſiquidem furore percitus flammis illas tradit, *nedum tondet*.

* Quia

saïcis, *quæ Pharaoni pepercerunt*, murium turba, nec *Sceptrum*, satellite densô circunvallatum; nec *Mitram*, lituô Pontificali stipatam, aut venerantur, aut reformidant; nam objectas & undas & flammas agminatim perrumpunt, & naves atque turres, asylô cassas, assultim impetunt, & facinorosa corda depascuntur.

O pectora cæca! Mare licèt in extremum, *alis* * *auroræ*, volaretis, ultrix tamen dextera Dei Vos inibi deprehenderet.

18. Thomas Arundellus, totius Angliæ Primas †, purissimum Dei

* Metaphora est Sacra *Psalm.* 139. vers. 9.

† Id est, Archiepiscopus Cantuariensis.

Dei ſermonem vinctum [1] non modò tenet, ſed & Reformatis minas intonat fulmineas, iſthæcque nominatim fulmina ſua in Ordinis [2] Equeſtris Athletam Chriſti vehementer animoſum jaculatur: illum enim & ab Eccleſiâ abdicat, & diris devovet. Undê tandem [3] & Antiſtitis illius, & ejus ſequacium malis artibus, piiſſimus ille, ſcelerìſque neſcius Eques, impiorum, ſceleratorúmque numero habitus eſt, ac publicis [4] etiam traditus flam-

1 Alieniſſimus certè ab illô S.S. zelô divi Pauli 2 *Tim.* 2, verſ. 9.

2 In Johannem ſcilicet *Oldcaſtle*, Dominum *De Cobham*.

3 Annô ſcil. 1418. ævô Henrici quinti. At illum eumdem, jam olim inſequebantur, ab annô nimirum 1413.

4 Londini ſcilicet, in Campô *Saint Gilles*,

flammis. Sed antequam ardens Christô isthæc anima, igneô, ut ita dicam, currû [1] beatas in sedes raperetur, *ira Dei* [2] *quæ revelatur de cœlô adversus omnem impietatem, & injustitiam hominum, veritatem iniquè detinentium*, fulgurantem Protomystam illum [3] occupavit, ejúsque linguam (anathematis fœtam) [4] usque adeò confertis humoribus opplevit, ut cibariam syringam, spi-

les, facinorosorum suppliciis tunc infami.

1 Alluditur ad Eliæ currum. 2 *Reg.* 2. vers. 11. quô raptus est in cœlos.

2 *Rom.* 1. vers. 18.

3 Annô scil. 1414. At D. Oldcastle Annô duntaxat 1418. combustus est.

4 *Fœta* dicitur & *gravida*; & *partû liberata*. Apprimè igitur Metaphora quadrat linguæ & anathematis plenæ, & anathemata fulminanti.

† L'hi-

ſpiritalémque fiſtulam præcluſerit; atque ſic Judicem iniquum & fames † furentem exagitarit, & deſperatio rabidum abduxerit.

O quàm juſtus eſt Jehova, & quàm rectus ſuis in judiciis *.

19. Johannis de Româ, Fidelium exactoris atque tortoris, argentarias opes expilant domeſtici; ſed, quod acerbius, impium illum, jam exen-

† L'hiſtoire des Martyrs, *qu'il perſécutoit*, remarque éxactement, *que ſa langue s'enfla ſi fort, qu'il ne put ni parler, ni rien prendre; deſorte qu'il mourut comme afamé, & en un grand déſeſpoir.*

Je ne ſuis donc que la Traducteur de cette hiſtoire, non plus que des autres, que je raporte. C'eſt aux Eſprits éclairez à juger de ma fidélité.

* *Pſalm.* 119. verſ. 137.

‡ *Il*

exenteratum † numinô, exenterant ulcera ipsô fœtore olidiora.

20. Nonus denique Carolus, *vultû Rex, sed animô Lupus Ovium Christi vorax*, binas hebdomadas horridus convellitur; ac vindicê Numinis irâ, (*veriùs quàm Talus Cretæ Custos Medeæ vindictâ*) sanguineis *scatebris* * atque

‡ *Il fut réduit à l'Hôpital, où il mourut bourrellé & en son corps, & en son ame; Et ses ulcérés étoient si puans, que personne ne pouvoit aprocher de lui.* Vid. Hist. Martyr. Annô 1545.

* Nos Histoires de la date la plus fraiche, & dédiées à S. M. en parlent en ces termes. *La Nature fit d'étranges éforts pendant les deux derniéres semaines de la maladie de ce Roy. Il tressalloit, & se roidissoit avec une extréme violence: il s'agitoit & se remuoit sans cesse. Le sang lui rejaillissoit par les Pores, & par* tous *les* conduits *de son corps*, &c.

atque *laticibus* undique proruptis, *dirus ille Christiani cruoris effusor*, suô tandem fugiente venis, *exanguem* relinquit *exanguibus* ‡ *escam*.

C'est donc pour exprimer & ces *conduits*, & ces *pores*, que j'ay traduit, *scatebris*, atque *laticibus*. Que si d'ailleurs on blâme ma liberté, *in promptù regerere est*, Quidni ego, id *Latinè* enuntiem, & quidem *oris in exteris*, ac meis in Christô *Fratribus*, quod *Gallicè*, & Galliarum in *Metropoli*, ipsi formidando *Regi* nuncupatum est? Quum præsertim *lacte* * *sincerô ac rationali creverim*, & Patribus deinceps Acad. Lugduno-Bat. sim ascriptus; mihique præterea maneat altâ mente repostum meos & Pro-Avos illâ fuisse Carolinâ cædê laniatos Annô 1572.

* 1 *Petr*. 2. vers. 2.

‡ *Vermes* enim, qui Regium illud vorarunt *exangue* cadaver, *Animantes* Lucretio sunt & exosses, & *exangues*.

PARS

PARS TERTIA.

Sed quid isthæc singularia sector? Evagari quippe consultius est ad extrema fata plurimos simul implicantia.

2. Sic Nadab & Abihu eâdem cœlitùs flammâ vorantur; eôdémque præliô Hofni ‡ atque Phineës occumbunt.

3. Sic terni Saülis filii pugnâ cadunt * eâdem; Et Ptolomæus Simonem atque filios ejus

‡ *Nota sedulus*, his combinatis in exemplis, me *parilem* nequaquam *eventum*; sed *parilem* sedulò *numerum* attendere. Sic profectò uti verum est *geminos* Aaronis *filios* eôdem igne de cœlis fuisse consumtos; *Levit.* x. vers. 2. ita & verissimum est, *binos* Hofni *natos*, eâdem victrice Philistinâ manû suam oppetîsse mortem. * 1 *Sam.* IV. vers. 11.

* 1 *Sam.* 31. vers. 2.

* 1 *Macc.*

ejus geminos conviviô eôdem ut excipit; ſic iiſdem * & ſicariis confodit.

4. Poſt cladem Cannenſem, Deorum placandorum ergò, homines † quatuor vivos Romani defodiunt; Galli verô, nubilam Caroli Sexti ſerenaturi frontem, pice atque carbaſô, *quò mentiantur Satyros*, obducti tripudiant. Jocô Dux Aurelianus tædam admovet; ſed illâ *ferali* quaterni ‡ conflagrant.

5. Jo-

* 1 *Macc.* 16. verſ. 16.

† Gallus enim & Galla, Græcus & Græca in forô Boariô, ſub terrâ, vivi demiſſi ſunt in locum ſaxô conſeptum.

‡ Media ~~inter~~ iſthæc ineuntis Anni 1393 Bacchanalia, Mimicam Rex ipſe ſuſtinet perſonam, illúmque rapida & eripuiſſet flamma, ni tunicæ injectû, *Dux Bituricenſis*, ignem illum, *Regis ſoſpita*, repreſſiſſet.

1 *Joſ.*

5. Josua Cananæos Reges [1] *quinque* jugulat, patibulísque suffigit; & Laodice Regina filios *quinque* [2] venenô tollit parricidali.

6. Joramus fratres suos *sex* [3] gladio subjicit; sic Aulâ ruente Comitiorum Friderici Barbarossæ, Comites *sex* [4], (*verbo sit honos*) latrinis submerguntur.

7. Saülis filios, nepotésque septem [5], in cruces attollunt Gaba-

1 *Jos.* x. vers. 26.

2 Timens ne non diutinam Regni administrationem, *adultis quibusdam*, potiretur. Sceleri autem matris illius execrandæ sextum & filium cognatorum custodia subduxit, qui post necem Laudices, solus Cappadociæ Regnô potitus est.

3 2 *Chron.* 21. vers. 4.

4 Erfordiæ, in Thuringiâ, Annô 1184. Imperator autem ipse clathris fenestrarum apprehensis suæ consuluit saluti.

5 2 *Sam.* 21. vers. 9.

Gabaonitæ; at Alcyonei filiæ [1] *totidem* Thetidos in gremium spontè ruunt.

10. Decem [2] egressos femore Jobi turbine rapit Satanas: sed ipse Deus *decem* [3] è Mosaïcis, exploratoribus dirâ clade percutit.

11. Neleo [4] filios *undecim* Hercules tundit; & Assueri jussû

1 Septem *filias* illas, præ mœrore sibi Patris erepti, ex Pallenes Promontoriô *sponte suâ præcipites*, septem *filiis* illis, *invitas in cruces sublatis*, consultus oppono.

2. *Filios* nempe *septem*, *filiásque ternas*. *Iob.* 1. vers. 2. 18. & 19.

3 *Duodecim* computantur *Num.* XIII. vers. 5. &c. sed *Iosuæ*, atque *Calebo* Deus pepercit. *Num.* 14. vers. 38.

4 Ipsi *Nestore* solô è duodecim superstite, sic enim *Patroclo* suorum fratrum ab *Hercule* mactatorum historiam *Nestor* enarrat, Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονες υἱέες ἦμεν, Τῶν οἶος λιπόμην, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλοντο; *Duodecim enim Nelei egregii filii eramus, Quorum unicus relictus sum, alii autem omnes*

jussû Hamanes *totidem* * affigunt patibulo.

12. Ameſtris longævitatem ſpirat, & ſpiranteis viros *duodecim* † certiùs Plutoni tradit, quàm hoſtiles animas *duodecim* Cyclops ‡ Halimedes vel

omnes perierunt, τῇ βίῃ δηλονότι τῇ Ἡρακληείῃ, *vi ſcilicet Herculeâ.*

* Ipſum namque *Hamanem*, capitalem illum *Mardochai*, *Iudæorúmque* hoſtem patibulo ſpirantem affixum, *Eſth.* VII. verſ. 10; Filiorum ejus ſubinde cadavera *decem*, inter *quingentorum* lanienam *Suſis* peremptorum, computo, ex *Eſther.* IX. verſ. 10. 12. & 14.

† Nullus diffiteor ſuper illô numerô ſibi controverſos eſſe Scriptores: Vetuſtiſſimus quippe habet δὶς ἑπτὰ ὑπὸ γῆν κατώρυξεν Ἄμηστρις, *bis ſeptem*, Perſas ſcilicet illuſtres, *ſub terram defodit Ameſtris*: Sed recentiori Hiſtorico Ἄμηστρις ἡ ἐκείνη ἡ Ξέρξου γυνὴ δώδεκα κατώρυξεν ἀνθρώπους ζῶντας ὑπὲρ αὐτῆς τῷ Ἅδῃ, *Ameſtris illa Xerxis uxor Plutoni duodecim pro ſe vivos homines terrâ obruit.*

‡ Λοίγιον ἀνθρεῶνα διαπτύξας Ἁλιμήδης, Δώδεκα φῶτας ἔπεφνε μιῆς μυκήματι φωνῆς.

vel unô difflat mugitû terrificô.

13. Rogô eôdem *Rex Robertus*, Manichæis *tredecim* † Gallias repurgat.

14. Athenienses *quatuordecim* * vorat Minotaurus: sic *totidem* ‡ Viri pugnaces, *unà cum Cleomene*, medias inter

Lethale guttur aperiens Halimedes,
Duodecim Homines occidit unius mugitû vocis.

† Conciliô prius, Annô 1017, *erroris ipsos arguendi causâ*, Aureliæ habitô: sed illi, *præprimis Sanctæ Crucis Canonici decem*, flammis sibi destinatis, suâ ab hæresi nusquam absterrentur, quin-imò furibundi in illas incurrunt.

* Ἠϊθέους δηλονότι ἑπτὰ, καὶ παρθένους τοσαύτας, *Septenos scilicet adolescentes, totidémque Virgines.*

‡ Μετὰ τῶν φίλων δεκατριῶν cum amicis *tredecim*, fert textus, ipsum ergo Cleomenem *quartum decimum* computo, utpote qui reliquorum *tredecim* more εὐκόλως καὶ ἀδεῶς ἑαυτὸν ἔσφαξεν, *&* expeditè *&* audacter sibi ipse violentas intulerit manus.*

† An-

ter Alexandrinorum turbas, *libertatis ergò à ſe excitas*, ſibi fortiter animam exturbant.

15. Tormentis æneis, *ceu belli fulminibus*, inventis, Lutetiæ fit experimentum; ſaxeus intruditur globus; ſed eliſâ ſcintillâ, globulóque retortô *quindecim* † diſcerpuntur.

18. Xerxes pueros *novem* *, *totidémque* virgines vivas infodit; ſic & *octodecim* turris ‡ Siloïca ſuis conterit ruinis.

20. Jo-

† Annô 1478, ævô Ludovici XI.

* Ἐννέα παῖδας, καὶ παρθένους ζώοντας κατώρυξε, *Novem impuberes, totidémque* Virgines ſpirantes defodit, Περσικὸν γὰρ τὸ ζώοντας κατορύσσειν, *Perſicum enim eſt viventes obruere terrâ.*

‡ Illius vel turris, vel caſtelli caſus è *Luc.* XIII. verſ. 4. Xerxis crudelitate longè poſterior eſt; atque adeò, è ſacris licèt ſit Codicibus, profano alteri poſtponitur exemplo.

20. Jonathan, *unà cum Armigerô suô*, Philistinos * *viginti* debellat ; & Aulici *totidem* ‡ Aquitaniæ Ducis hostilem in abyssum, ramis arborum ac cæspite vivô superficie tenus complanatam, *ceu tot in decipulam aviculæ*, promiscui devolvuntur.

24. Regni litigiosi causâ, Benjamitæ *duodecim* ; *totidémque* Davidici Bellatores, *sicas*

* 1 *Sam.* XIV. vers. 14. Quem Momus si consulit, sublestæ fidei me traducturus est, quòd numerum sim amplexus plenè rotundum. Sed videsis ergo, quid responsi tuâ geras in manicâ ad *Iudic.* IX. vers. 5. & XX. vers. 35. & 46.

‡ Sic profectò ἀκριβολόγος idem, morosiorque vitilitigator meos & arguet Aulicos *plenè viginti*, Annô 1018, *Regis ævô Roberti*, Normannorum stratagemate, profundiorem in fossam, *ceu in muscipulam*, deciduos.

* *Sicas*

ſicas * in pectoribus mutuè ſibi defigunt.

28. *Vibius* atque Senatores *ſeptem* & *viginti* iiſdem feralibus poculis ſibi mutui propinant; ſic & alii *duodetriginta* Senatores † Fulvianâ ſecuri feriuntur.

30. Aſ-

* *Sicas* qui novit gladii brevioris genus eſſe; quique ad 2 *Sam.* 2. verſ. 16. aditurus eſt, is meherclè τῇ τῶν Ἑβδομήκοντα μαχαίρᾳ, *meam Gloſſam quadrare* comperiet; rudibus enim, vel *gladiis*, non uſque adeò Bellatorum cuique fuiſſet obvium, *apprehenſô capite proximi ſui, latera perfodere proximi ſui.*

† Is *Vibius Virius* defectionis *Capuanorum* à Romanis auctor eſt; & ſatiùs ducit cum *ſeptem* & *viginti Senatoribus* epulari, ac *venenum ſumere*, indéque miſſô conviviô, dextris inter ſe datis, ultimóque complexû collacrymari ſuum, patriæque caſum, & expirare, quàm portas hoſtibus aperire.

Senatores illi Campani etiam erant, atque receptâ Capuâ Theanum in cuſtodiam miſſi; ſed *Fulvii*, quàm *Claudii* duriore ſententiâ, producti omnes, virgiſque cæſi, ac ſecurî percuſſi.

30. Aſcalonitas *ter denos* * Simſon expellit è vitâ; ſic & Athenienſes ſuos *triginta* Tyrannos, *ceu* † *victimas*, mactant.

39. Joſephi *undequadraginta* ‡ bellicoſi, expugnatâ Ἰωταπάτῃ mutuis officiis ſeſe transfodiunt.

41. *Cælium Pontium*, ejúſque conſanguineos *quadraginta*, eâdem acie cæſos lugeo

* *Iud.* XIV. verſ. 19.

† Cùm enim in exilium eſſent acti, bellum Athenienſibus inferunt: ſed ad colloquium, veluti dominationem recepturi, progreſſi, per inſidias comprehenſi, ut *pacis victimæ* trucidantur.

‡ Joſephus enim exitio Civitatis ſuperſtes, in cryptam ſeſe demittit, ἐν ᾗ τεσσαράκοντα ἐπισήμους ἄνδρας κατείληφε λανθάνοντας, quibuſcum cædes mutuas ſortitur. Remanſit autem ipſe cum alterô, cui ut viveret perſuaſit. Illorum igitur 39. percuſſi ſunt.

* Re-

geo quidem; at compotores Alexandri *totidem* * medios concrepantes execror.

42. Elisæi derisores *duos & quadraginta* † ursæ discindunt; & Rex Jehu *totidem* Acha-

* Rediens enim Alexander à *Calani* bustô, & largiore Bacchô mortalitatis ideam absterfurus, certamen instituit potorium, & talenti coronam bibacissimo spondet. *Promachus* vincit, sed triduò medius rumpitur. Cæteri autem æmuli unus & 40 tam enormi πολυποσίᾳ suam, *calices inter provocatorios*, inexpletam animam eructarunt. Apage tam execranda certamina natorum non ut *vivant*, sed ut *bibant*; & in quibus *vincere*, quàm *vinci* turpius est. Quid enim *gula victrix* gloriæ reportat? An *Cæsareum*, sed *Cannabinum Bonosi torquem*? Non est profectò quòd ita *Torquatos* invideas, sed quòd defleas tam indignam *Metamorphosin*, non *fabulosam*, sed *historicam*; non *vilis* alicujus *Animæ*, sed Cæsaris recèns super soliô; nunc verò, *Lagenà* ad instar *de patibulô pendentis*.

† 2 Reg. 2. vers. 24.

Achaziæ [1] Nepotes funeri [2] tradit.

50. Eliæ votô cœlestis flamma satellites torret *quinquaginta* [3]; Et Philippi quarti jussû, *Parisiis*, Templarii *totidem* [4] miserabili [5] bustô cinefiunt.

60. Athenienses Tyranni [6] Civibus insimul *sexaginta* jugu-

1 2 Reg. 10. vers. 14.

2 *Funeri tradit*, vel *tumulô condit*. Talem phrasiologiam adhibeo, quoties mecum reputo *cæsos illos*, nec aëra secantium, nec ludentium in undis, prædam extitisse; id est, nec *insepultos* jacuisse; nec *projectos* in altum.

3 2 *Reg*. 1. vers. 10.

4 Alii scribunt 57, sed numerum rotundum amplexus sum.

5 Id epitheti *lentô ipsos ignê consumtos esse* designat. Il en fut brûlé *cinquante sept* tout vifs, & à *petit feu. Sous Philippe le Bel, en* 1307.

6 *Triginta* scilicet illi à *Lysandro* ad *Oligarchiam Athenis* electi. Thrasybulum urbê

jugulum feriunt: & Scribæ *totidem* * Alcimi perfidiâ sepulcrô conduntur.

69. & 70. Fratres suos *undeseptuaginta* ambitioni suæ devovet Abimelec: Jehu verò, capita filiorum Achabi septuaginta ‡ decutit; & Ju-

bê ejiciunt, & adeò protervè vim vitæ, & fortunis Civium faciunt, *ut unô die, sexaginta Civeis honestißimos & opulentißimos simul jugulaverint.*

* Ita perfidiosus ac nefarius ille Sacerdos *Alcimus*, diem etiam intra unum, *Aschidæos* sexaginta ab Israëlis congregatione *dispersit* æternùm.

† *Septuaginta fratres suos super lapidem unum interfecit*, fert textus *Iud.* IX. vers. 5. At *sexaginta novem* duntaxat occisi sunt, nam cædi illi sese subduxerat *Iothan* natû minimus. Talis autem *Synecdoche* sacris scriptoribus familiaris est, uti *Gen.* 35. vers. 26; Et *Num.* XIV. vers. 33. Et ipsi Gentium Doctori 1 *Cor.* XV. vers. 5.

‡ Suô scilicet ad Samaritas Rescriptô. 2 Reg. X. vers. 7.

Judæos, Chaldæósque *totidem* gladiô conficit * Ismaël.

80. Sisygambryos Fratres *octoginta* eodem die destruit † Artaxerxes; & Presbyte-

* Si quis unquam *ficti vultûs* κέχαρκε μετὰ χαιρόντων, καὶ κέκλαυκε μετὰ κλαιόντων, ipsius est; uti liquet ejus & *epulis* cum Guedaliâ, quem perfidus mactat; & *ploratû*, lugentes inter illos 80, in quos proditor insurgit. *Ierem.* 41. vers. 1. & 2. Ac vers. 6. & 7.

† *Ochus* scilicet ille Regum sævissimus; utpote qui Regiam cognatorum cædê, & stragê Principum repleverit: ac sororem Ocham, atque socrum eandem, vivam capite defoderit: sed tandem, illâ suâ καὶ ὠμότητι καὶ μιαιφονίᾳ, ᾗ πάντας ὑπερέβαλεν, *& sævitiâ & crudelitate, quâ omnes superavit,* condignum habet exitum: Bagoas enim, *quò sanguinariam ejus exprimeret indolem, ex ejus trucidati femoribus manubria gladiorum confecit,* ἐκ τῶν μηρῶν αὐτοῦ ἀναιρεθέντος λαβὼν μαχαιρῶν ἐποίησε, τὸ φονικὸν αὐτοῦ ἐνδεικνύμενος διὰ τούτων; *Carnes autem illius concisas felibus in escam objecit,* κατακοπέντα δὲ τοῖς αἰλούροις παραβέβληκε. Vide hîc no. 100. pag. 73.

*Illi

byteros *totidem ValentisVulcanus atque Thetis insimul devorant.

85. & 100. Saül Immolatores † immolat 85. Ochus ‡ verò

* Illi quippe τὸν ἀριθμὸν ὄντες ὀγδοήκοντα de *Arrianis* queruli ad *Valentem*, ab *oppressis Ecclesiis*, legantur: sed *Arrianus* Cæsar ipse necem in illos machinatur; dúmque Viros tot & tantos, tantique faciendos, publicis sub oculis mactare nullus audet, ipsos, *ceu pulsurus in exilium*, doloso ac exitiali imponit navigio: Nautæ siquidem in altum evecti, quod in mandatis habent exequuntur, *ac navem incendunt*, *illósque* & ab Ecclesiâ delectos, & Christo dilectos, igne & *aquâ* vel *insepultos perimunt*.

O dignum facinus, quod *Te Cæsarem* stagnum in igneum atque sulphureum præcipitet, *ubi Zelus ignis*, *Te devoret Adversarium!* Apocal. XIX. vers. 20; & Hebr. X. vers. 27.

† *Sacerdotes* volo in quos, ex mandatô Regiô, irruens Dojeg Adomæus, morte affecit eodem die *octoginta quinque* gestantes amiculum lineum. 1 *Sam.* 22. vers. 18.

‡ Is idem immane monstrum est de quô hîc *no.* 80, Tantam porrò suorum perpetra-

verò Patruum ſuum, & Patrui filios, nepotéſque centum, jaculis configit.

200. Judæos * *ducentos* è ſcaphis in pelagus Jopenſes fundunt, & homines *totidem* Nicolai quinti † Jubilæum vel calcat, vel Tyberinis undis extinguit.

vit cædem nullâ ab ipſis injuriâ laceſſitus, ſed quòd in his maximam apud Perſas probitatis & fortitudinis laudem conſiſtere viderit.

* Incautos ſcilicet, ſuique nimium ſecuros, ac amicâ ſpecie Jopenſes in ſcaphas allectos, ſed, perfidiâ pluſquàm Punicâ, *ſubmerſerunt eos in altum provectos, qui ducentis non erant pauciores.* II. *Macc.* XII. verſ. 4.

† Tunc quippe *tanta multitudo Romam* confluxit, *quanta nunquam antea*, unde evenit, ut præ viarum anguſtiis, *ad ducenta hominum corpora obtrita & ſuffocata in ponte Hadriani fuerint. Multi etiam à lateribus pontis in flumen cadentes, in undis periêre.* Annô 1450.

250. Core, ac Primores Iſraëlitæ *quinquaginta ducenti* [1], fulmineis Dei flammis deflagrant.

300. Tribunus Davidicus [2] fortem ſuam atque trabalem haſtam *trecentos* in hoſteis lethaliter contorquet: *totidémque* [3] Suſis, *ultioni ſuæ*, Judæi mactant.

306. Fabios [4] *ſex & trecentos*,

1 Principes illi Viri ex filiis Iſraëlis in Moſem & Aaronem inſurgunt, ſed *ignis egreſſus eſt à Iehovâ, & abſumſit* 250 *illos Viros qui offerebant ſuffitum. Num.* XVI. verſ. 2. & 35.

2 Iſque *Primarius*, nomine *Iaſcobham* cujus fortitudine *octingenti* cæſi ſunt, è quibus *haſtâ ſuâ trecentos confodit, vice unâ.* 2 *Sam.* 23. verſ. 8. 1 *Chronic.* XI. verſ. 11.

3 *Et congregantes ſe Iudæi qui* erant *Suſis etiam die* 14 *M. Adaris, interfecerunt Suſis trecentos Viros. Eſth.* IX. verſ. 15.

4 Cladê acceptâ tantâ *illorum familia internecione periiſſet, niſi unus ob teneriorem ætatem*

tos, unius Gentis Patricios omneis, una nox involvit æternúm.

307. & 358. *Trecentos septem* * milites Romanos, *suppliciô fœdô*, Tranquinienses mittunt ad Orcum; sed redhostiunt Romani, & delectos † *octo quinquaginta trecentos* Tarquinienses percutiunt securî.

360.

ætatem domi relictus esset, à quô instaurata, deinceps quoque floruit. Καὶ παντελῶς τὸ γένος αὐτῶν ἐξέλιπεν ἄν, εἰ μὴ εἷς τις οἴκοι καταλειφθεὶς διὰ νεότητα, ἀφ' οὗ πᾶς αὖθις εἰσέπειτα ἤνθησαν.

* CCCVII. *milites Romanos captos*, pugnante Fabiô, *Tarquinienses immolarunt, quâ fœditate supplicii aliquantò ignominia Pop. Rom. insignitior fuit.*

† *In T. acerbè sævitum, multis mortalibus in acie cæsis: Ex ingenti captivorum numerò* CCCLVIII *delecti, Nobilißimus quisque qui Romam mitteretur. Vulgus aliud trucidatum. Nec pop. in eos, qui mißi Romam erant,*

360. *Sexaginta* verò *trecenti* copiis Davidicis, Abnero, *turpi* [1] *cladê*, funduntur.

450. Sic & *quinquaginta* [2] *quadringentos* Pseudoprophetas [3], ferrô delet Elias.

500. Susis autem *quingenti* [4] Hamanis cultores Judaïcô mucrone feriuntur; *totidémque*

erant, mitior fuit; mediô in forô omnes virgis cæsi ac securi percussi. Id pro immolatis in forô Tarquiniensium Romanis pœnæ hostibus redditum.

1 *E servis* enim *Davidis desiderati sunt* duntaxat *novemdecim Viri, & Hasaël: servi autem Davidis percusserunt è Benjaminitis, id est, ex hominibus Abneri* multos: *trecenti sexaginta Viri mortui sunt.* 2 *Sam.* 2. vers. 30. & 31.

2 1 Reg. XVIII. vers. 22. & 40.

3 Baalis scilicet Sacerdotes.

4 *Etiam Susis in urbe Regiâ interfecerunt Iudæi, & perdiderunt quingentos Viros. Esth.* IX. vers. 6.

1 *Ceci-*

que Juda [1] Nicanori ſternit armis.

600. Samgar [2] pedô ſuô Philiſtinos *ſexcentos* ex numerô vivorum exturbat ; & in *totidem* perniciabilis iræ Cleandri [3] miniſtros capitalior recidit Macedonis ira.

700. *Septingentos* Pœnos Spendius deartuat [4], *& cruribus ſuffractis*, in foveas disjicit.

800.

1 *Ceciderúntque eorum qui erant à Nicanore quaſi quingenti Viri.* 1 *Macc.* VII. verſ. 32.

2 Is Judex in Iſraëlem ſedet, ſuum poſt Deceſſorem *Ehud*, qui *Moabitas depreſſerat*; Hic autem *Philiſtinos ſexcentos ſtimulô bovis percuſſit, ſervavitque ipſe quoque Iſraëlem.* Jud. III. verſ. 30. & 31.

3 Is *inviſum* ſuis flagitiis *Macedonum nomen Barbaris fecerat*: Alexander idcirco DC *militum, qui ſævitiæ ejus miniſtri fuerant interfici juſſit.*

4 Ἐπειδὴ δὲ τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἀπέκοψαν, ἠκρω-

800. Syros Juda Maccabæus *octingentos* * dilacerat; & ſubditos *totidem* † Alexander Judæorum Tyrannus, medias inter ſuas Bacchi Veneríſque delicias, mediis in Jeroſolymis, cruci ſuffigit.

1000. Abimelec *mille* Siche-

ἠκρωτηρίαζον τοὺς ταλαιπώρους. Κολοβώσαντες δὲ καὶ συντρίψαντες τὰ σκέλη, ἔτι ζῶντας ἔρ-ῥιψαν εἰς τινα τάφον. *Manibus præciſis, miſeros deartuant: mutilatis crura ſuffringunt, & ſpiranteis adhuc in foſſam conjiciunt.*

* *Ceciderúntque ex eis quaſi octingenti viri, reliqui verò fugerunt &c.* 1 *Macc.* III. verſ. 24.

† Ὀκτακοσίους ἀνασταυρώσας ἐν μέσῃ τῇ πόλει, γυναῖκάς τε καὶ τέκνα αὐτῶν ἀπέσφαξε ταῖς ὄψεσι· καὶ ταῦτα πίνων καὶ συγκατακείμενος ταῖς παλλακίσιν ἀφεωρᾶτο. DCCC *mediâ in Civitate cruxifixit, uxoribus illorum atque prole, ipſorum in conſpectû priùs jugulatis; atque hæc potans, & cum ſuis concubinis recubans proſpectabat.*

* Siyc

chemitas in *turri* *, & Christianos *totidem*, Nicomediæ in *templô*, Diocletianus comburit.

2000. Tyriorum *millia duo* †, Alexander sævitiê Magnus, *per ingens littoris ſpatium*, crucibus affigit; & Judæos *totidem*, (*auri è viſceribus terræ non effodiendi gra-*

* Sive *propugnaculô*, intra quod ſeſe receperant; *ſed ramis arborum illic circumpoſitis & incenſis*, ſuffocati ſunt. *Iud.* ix. verſ. 46. & 49.

† Tyrô enim receptâ, ſuam in Tyrios iram exhalat, quòd ſuam obſidionem in ſeptimeſtre traxiſſent; per Præcones itaque jubet *omnes interfici, ignémque tectis injici, triſte deinde victoribus ſpectaculum illud præbuit duorum millium de cruce pendentium.* Sic Babylone, *poſt Cyrum*, rurſus captâ, *Babyloniorum Procerum tria millia patibulis Darius affixit.* Ο᾽ Δαρεῖος τῶν Ἀνδρῶν τοὺς Κορυφαίους μάλιστα ἐς τρισχιλίους ἀνεσκολόπισε.

I Trans-

gratiâ, ſed ex humanis [1] *extis refodiendi causâ*) Syrorum aviditas eviſcerat.

3000. In Iſraëlitarum *millia tria* [2], aurei vituli crimen Levitæ ferrô expiant; & Philiſtinos *totidem*, Templi [3] ruinis ſecum obruit Simſon.

4000. Philiſtinâ victoriâ, Iſraëlitarum *millia* [4] *quatuor* peſ-

1 Transfugam enim deprehenderant Syri ex *fimô ventris aureos colligens*: rati igitur reliquos & transfugas aurô plenos veniſſe, *unâ nocte duorum millium viſcera patefaciunt*, *μιᾷ ἀνασχίζουσι νυκτὶ πρὸς δισχιλίους*.

2 *Levitarum* enim *quiſque* ex Divinô Moſis Edictô *ſuum & fratrem, & amicum, & propinquum occidit, & ceciderunt de populô illô, eô ipſô die*, ad tria millia *Virorum* *Exod*. XXXII. verſ. 27. & 28.

3 Ruunt enim tecta ſubducta columnis, quas *Simſon* concutit, *Iudic*. XVI. verſ. 29. & 30.

* *Nam quum aciê inſtructâ Philiſtini irent obviam*

pessundantur; &, *Caroli Magni* * *vindictâ*, totidem Saxonum capita demetuntur.

5000. Lysiæ *millia quinque* † Judæi ferrô tollunt; & Byzantii ‡ *totidem*, [acerbiore fatô Delphensium nuperô] pyrius pulvis disperdit.

6000.

obviam Israëli, & consereretur prælium, plagâ affectus est Israël coram Philistinis; & percusserunt, ipsô conflictû, in eôdem agrô, quasi quatuor millia virorum. 1 *Sam.* IV. vers. 2.

* Quòd & in ipsum rebellassent, & ejus copias fudissent, *Annô* 782.

† *Tum congressi sunt inter sese, cecideruntque ex castris Lysiæ ad quinque mille viros; ciciderunt inquam ex adversô istorum.* 1 *Macc.* IV. vers. 34.

‡ Annô Hegir. 895. *die solis, fulmine tactum est Templum, in quô pulvis tormentarius reconditus erat; quô igne Templum fuit funditus eversum, & perierunt ultra* 5000 *hominum.*

6000. Mercenariorum [1] Amilcar, & Pœnorum Minutius [2] *millia sex* Herculaneâ machærâ decollant.

7000. Arabum verò *millia septem* exitiô gravi sternit Herodes [3].

8000. Sed Timotheo Juda [4] Maccabæus *octies mille* viros eripit occisione; sic Jonathan, *ferrô ac flammâ in Azo-*

1 Ἀπώλοντο μὲν οὖν εἰς ἑξακισχιλίους τῶν Λιβύων καὶ τῶν ξένων.

2 *Sex millia hostium cæsa, quinque admodum Romanorum, tamen in tam pari propè clade fama egregiæ victoriæ cum vanioribus Literis Magistri Equitum, id est Minutii, Romam perlata.*

3 Filius Antipatri ὃς Ἄραβας εἰς ἑπτακισχιλίους κτείνει.

4 *Agnoscentia verò castra Timothei Maccabæum esse, fugerunt à conspectû ejus, & percussit eos plagâ magnâ, adeò ut ceciderint ex eis, die illô, ad octies mille Viros.* 1 *Macc.* v. vers. 34.

Azotum grassatur, totidémque Philistinos Marte [1] ac Vulcanô delet.

9000. Q. Minutius Ligurum [2] *millia novem* ense fatiferô trajicit; & Nicanoris *millibus totidem* [3] Judæi gladium in pectus infigunt.

10000. Tribus Judæ [4] Cananæorum copias integrâ vastant *myriade*; sic Idumæorum

1 *Ita fuerunt qui ceciderunt gladiô, cum iis qui perierunt incendiô, ad octies mille Viros.* ibid. 1 *Macc.* x. vers. 85.

2 Q. Minutius in agrô Pisanô, cum Liguribus, signis collatis, pugnavit; *novem millia hostium occidit*; cæteros fusos, fugatósque in castra compulit.

3 *Pugnante verò ab ipsis Omnipotente trucidarunt ex hostibus* supra novem millia &c. 2 *Macc.* VIII. vers. 24.

4 *Sic ascendit Iehuda, tradiditque Iehova Cananæum & Perizzæum illum in manum eorum; qui percusserant eorum in Bezekô* decies mille Viros. *Iudic.* I. vers. 4.

*Et

rum * millia totidem, *è fastigiô petræ*, dejicit Amazias, & omnes dirumpuntur.

11600. Samaritæ *sexcenti* ſuper *undecim millia* Cerealîs † virtute bellicâ vitam cum ſanguine fundunt.

12000. Hajum ignî, ferróque ad hominum *millia* ‡ *duodecim* Joſua pervaſtat: &, *Jero-*

* *Et* decem millia virorum *captivos abducentes Iehudæi, duxerunt ad faſtigium petræ; & dejecerunt eos è faſtigiô petræ, ita ut omnes dirumperentur. 2 Chron.* xxv. verſ. 12.

† Tribunus ille Cerealis *aggreſſus* Samaritas in monte Garizim, *occidit omnes. Erant autem undecim millia & ſexcenti.* Περὶ τῶν ἀπέκτεινε πάντας, χιλίους ἑξακοσίους ἐπὶ μυρίοις ὄντας.

‡ *Fuerúntque omnes, qui ceciderunt die illô, cùm viri, tum fœminæ* duodecies mille; *Omnes Viri Haji.* Joſ. VIII. verſ. 25.

Jerosolymis, Pompeïanus ensis *totidem* * transverberat.

13000. Marci Valerii generosâ Palladê Sabinorum *tredecim millia* funditus † evertuntur; & Judæi, naturam exuentes, *una cum Scythopolitis*, Tribules suos ad *millia* ‡ *totidem* contrucidant.

14700. Obstrepentes Mosi &

* Ἰουδαίων μὲν οὖν ἀνῃρέθησαν μύριοι καὶ δισχίλιοι, *Iudæorum autem millia 12 occubuerunt*, profanô Pompeïanorum furorê.

† Ita me oportuit eloqui, *illâ quippe pugnâ, ne unus quidem desideratus est Romanus; & Sabinorum millia 13 cædê postrata sunt.* Ἐν τῇ μάχῃ μηδένα Ῥωμαίων ἀποβαλὼν, τρισχιλίους ἐπὶ μυρίοις τῶν πολεμίων ἀνεῖλε.

‡ Νυκτὶ γὰρ οὓς μὲν ἀφυλάκτους, οὓς δὲ κοιμωμένους, πάντας ἀπέσφαξαν, ὄντας τὸν ἀριθμὸν ὑπὲρ μυρίους καὶ τρισχιλίους.

* Mor-

& Aaroni cœlitùs exanimantur * ſuper millia *quatuordecim*.

15000. Pugnâ Punicâ, ad Thraſymenum, † *quindecim* Romanorum *millia* in aciê cæſa ſunt; & Pompeïani *totidem* Pharſalicâ protriti.

16000. Ad *ſedecim millium* perniciem Samnitibus ‡ Appius & Volumnius incumbunt.

17000.

* *Mortui ſunt iſtâ plagâ quater decies mille ſeptingenti.* Num. xvi. verſ. 41, & 49.

† Hæc eſt nobilis ab lacum Thraſymenum pugna, atque inter paucas memorata pop. Rom. clades &c.

‡ Appius Claudius Prætor, & L. Volumnius Proconſul in agrô Stellate caſtra conjungunt: Ibi & Samnitium Legiones omnes conſidunt, pugnatum infeſtiſſimis animis &c. *Cæſa Samnitium* xvi *millia trecenti* &c.

17000. Et, menſis periodô, *millia* * *ſeptemdecim* Diocletianus martyriô coronat.

18000. Benjamiticô certamine ſecundô Iſraëlitarum *octodecim* † *millia* mortem occumbunt; ſic & Idumæorum *millia* ‡ *totidem* gladiô Davidicô perfodiuntur.

20000. Sic rurſum, *Davidicô*

* *In unô menſe Chriſtianorum virorum, mulierum, & puerorum 17000 cæſa ſunt.*

† Benjaminitæ *proſtraverunt ex Iſraëlitis iterum octodecim millia virorum humi: Omnes hos ſtringentes gladium. Iudic.* xx. verſ. 25.

‡ *Comparavit etiam David nomen, quum reverteretur à cæde Syrorum; in valle ſalis* percutiens *octodecim millia* Idumæorum. 2 *Sam.* VIII. verſ. 13. & 1 *Chronic.* XVIII. verſ. 12.

*Ubi

dicô * *milite*, Abſalonitarum *millia viginti* diſpereunt; & *millia* † *totidem*, Paſchali tumultû, Jeroſolymis conculcantur.

22000. Benjamiticô conflictû ‡ primô Iſraëlitarum *duo*

* *Ubi cæſi ſunt pop. Iſraëlis ante ſervos Davidis, adeò ut eſſet ibi plaga magna in die illô, viginti millium.* 2. *Sam.* XVIII. *verſ.* 7.

† Δύο γὰρ μυριάδες ἐξηριθμήθησαν τῶν κατὰ τὴν στάσιν ἐκείνην φθαρέντων. *Viginti enim millia extinctorum illô tumultû numerata ſunt.*

‡ *Exeuntes verò* Benjaminitæ *Gibbâ; proſtravêrunt ex Iſraëlitis, die illô, viginti duo millia virorum humi. Iud.* XX. *verſ.* 21.

Qui πρὸς τὸ μὲν μαιμεῖσθαι ῥᾴδιος, πρὸς τὸ δὲ μιμεῖσθαι ἀμήχανος καὶ ἀδυνατός ἐστι, τὴν μεγάλην ἐμοὶ δίκην ἐπάξει, ſeu præpoſterè; *primam aciem illam* poſt *ſecundam* locaverim. Sed me Pythagorei Judices omni culpæ ſuſpicionê liberaturi ſunt: Illorum quippe irrevocabili Decretô hæc *viginti duo* cæſorum *millia*, plura ſunt *millibus* illis *octodecim*, aciê ſecundâ trucidatis.

duo * *& viginti millia* vivis eripiuntur ; & *totidem* Syros Davidica diſcutit Martia virtus.

24000. Adulterum & Idololatram Iſraëlem ad *viginti quatuor millia* Deus exterminat.

25000. Acies autem Benjamitica tertia *quinque viginti millibus* Iſraëlitarum vitam adimit.

27000.

* *Percuſſit David è Syris viginti duo millia virorum.* 2 *Sam.* VIII. verſ. 5.

† *Fuerunt autem qui mortui ſunt plagâ illâ vicies quater mille. Num.* xxv. verſ. 9.

Mille ſcilicet *Primarii* ex peremptoriô Judicum decretô *ſtrangulati ſunt, hîc itidem loci* verſ. 4. & 5. vulgus autem *trucidatum* eſt εἰς εἰκοσιτρεῖς χιλιάδας. 1 *Cor.* x. verſ. 8.

‡ Ita *fuerunt omnes qui ceciderunt è Benjaminitis vicies quinquies mille viri ſtringentes gladium, eôdem die, omnes iſti viri ſtrenui. Jud.* xx. verſ. 46. *Centum* ſcilicet illis omiſ-

27000. Syrorum verò *millia* * *viginti septem* sui receptaculi ruinis obteruntur.

30000. Israëlitas pedites ad *triginta* † *millia* Philistini gladiô transfigunt; & Sardos *totidem* Manlius ‡ è rerum naturâ tollit.

35000. & 37000. Nicanori verò, *quinque & triginta*

omissis vers. 35. ibid. Ellipseos gratiâ, uti & aliàs saepius.

* Ingens profectò Syriaca clades est illa, *Percusserunt* enim *Israëlitae è Syris centum millia peditum, unô die.*

Fugientibus deinde reliquis Aphekum in ipsam Civitatem; corruit ejus murus super viginti septem millia virorum, qui reliqui erant &c. 1 Reg. xx. vers. 29. & 30.

† *Ceciderunt ex Israële triginta millia peditum.* 1 *Sam.* IV. 10.

‡ *Torquatus* scilicet *Praetor*, qui res in Sardiniâ administrabat. *Hiostus* enim *adolescentiâ ferox, temerè praeliô initô fusus, fugatúsque: ad* xxx. *millia Sardorum eô praeliô caesa, mille-trecenti fermè vivi capti.*

ta [1] *millia* Maccabæi mortê prosternunt; sic ad *triginta septem* Pœnorum *millia* Martius [2] armipotens dilaniat.

40000. Scipionis [3] ductû hostium *quadraginta millia* cæsa, aut flammis hausta; & totidem Gallorum *millibus* decimi seculi *sacer ignis* [4] exitium intulit.

42000.

1 *Prostraverunt non minùs 35 millibus &c.* 2 *Macc.* xv. vers. 27.

2 L. scilicet *Martius*, Septimi filius, Eques Rom. qui res Hispaniarum perditas restituit, quique *bina Castra Pœnorum expugnavit, & ad triginta septem millia hostium cecidit.*

3 *Africanus* est ille, qui *Carthaginienses pluribus præliis vicit*, quique nunc, *bina hostium castra expugnat, in quibus* XL *millia hominum ferrô, igniqueconsumta sunt.*

4 On nommoit ce *Feu Sacré*, le mal des Ardens; *Il avoit déja fait de grans ravages, mais il se ralluma. Il prenoit tout à coup, & brû-*

42000. Jephtha *duobus quadraginta* † *millibus* Ephraïmitarum jugula resolvit.

500070. In Arcam introspiciunt *super* ‡ quinque myriadas; sed ἀστροβλήτοις ocyores

brûloit les entrailles, ou quelque autre partie du corps, qui tomboit par * *piéces. Bienheureux qui en étoit quitte pour un bras, ou pour une jambe. Cette playe emporta plus de* 40000 *personnes, en peu de jours, en* 994. *soûs Hugues Capet.*

* Tales *partium mutilationes*, atque *casus ingentes*, τὰς δηλονότι τῶν σπερχῶν, καὶ ὑδέρων, καὶ ὀστέων, ἐκπλώσιάς τε, ἢ ἀποπλώσιας μεγάλας, καί τι τῶν ἀκρωτηρίων ἀντίληψιν, Atticâ grassantê memorabili Pestê, *Hippocrates* atque *Thucydides* Annô *viderunt* belli Peloponnesiaci secundô.

† *Tum* illis *dicentibus huic, dic jam Schibbóleth, si* hic *diceret sibolet, nec compararet se ad loquendum rectè, apprehensum eum jugulabant ad Vada Iordanis: sic ceciderunt tempore illô ex Ephraïmitis quadraginta duo millia. Iudic.* XII. vers. 6.

‡ *Septuaginta* quippe, supra *quinquagesies mille, percussi sunt.* 1 *Sam.* VI. vers. 19.

res corruunt; ſic etiam in Judæorum *millia* * plus quàm *quinquaginta*, Babylonê Seleucíam profugorum, Græci atque Syri, *hoſtiliter aliàs diſcordes*, perfidiâ concordi lethaliter irruunt.

60000. Lucullus † Pontum devaſtat ſex hominum myriadibus.

70000.

* Judæi ſiquidem Babyloniis vexati Seleuciam, *ceu in Aſylum*, profugiunt. Inibi autem Græci capitalì in Syros ardent odiô. Judæi Syris ſeſe adjungunt: atque ſic ab illô fœdere metuentes ſibi Græci, ſuum in Syros odium concoquunt, quò, *perfidi concorditer*, Judæos opprimant incautos, ἐπιπεσόντες γὰρ αἰφνίδιον αὐτοῖς, κτείνουσι μυριάδας ὑπὲρ πέντε ἀνδρῶν; *Eos enim ex improviſô aggrediuntur, ac illorum occidunt ſupra* 50 *millia.*

† *M. Lucullus Proconſul Thracas ſubegit.* L. autem *Lucullus, in Pontô, adverſus Mithridatem feliciter pugnavit, cæſis hoſtium ampliùs quàm ſexaginta millibus.*

Ita

70000. Dira lues, Regii fastûs ergò, Davidicas oves ad septem * myriadas depopulatur; & oves *totidem* Christi Carolinâ rabiê † voratas ipsæ Furiæ horrent.

75000.

* *Itaque posuit Iehova pestem in Israële, ab eô manè usque ad tempus constitutum; quâ mortui sunt de populô, à Dane usque ad Beerschebatum, 70 millia virorum.* 2 *Sam.* XXIV. vers. 15.

Davidem porrò bonum] Pastorem suarum *Ovium* misereri decet, *videns enim Angelum, qui percutiebat populum*, sua pectora tundit, & Deum inclamat, *Ecce, Ego peccavi, & Ego iniquè feci, hi autem*, HÆ OVES, *quid fecerunt?* ibid. vers. 17.

† Sic ipsi τοῦ ποιμένος τοῦ καλοῦ, καὶ τοῦ ποιμένος τῶν προβάτων τοῦ Μέγα. Ovium 70 millia *Caroli* IX eripuit laniena: Epistolis enim ad *Gregorium* 13. datis, *de tantâ hæreticorum* (illos uti vocat) *stragê gloriatur*; Ἀλλ' ὁ ἈΛΗΘΙΝΌΣ, ὁ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνων, καὶ ὁ Ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι, ᾧ μόνῳ ἡ Ἐκδίκησις, ἀνταποδώσει, támque impiam gloriationem, gloriantis in caput retundet: *Sanguinem* enim, *ab illô reposci-*

75000. Judæi, florente * Mardochæô, *septuaginta quinque* osorum *millia* suæ immolant vindicationi.

80000. Maniaca ferocitas Epimanis Antiochi Judæam sanguine polluit *millium* † *octoginta*; & Negotiatorum *parili stragê* Asiam ‡ universam

---

nurus est, mactatorum propter verbum Dei, & propter testimonium quod tuebantur. Imò, eidem jam illi Carolo nono, *sanguinem sanctorum effundenti, sanguinem datum esse ad bibendum*, vidimus modò pag. 57. artic. 20. Orat. hujusce parte 2ª.

* *Dignitatibus & gratiâ* Regem apud Assuerum, *Esther.* IX. vers. 4. & 16.

† *2 Maccab.* v. vers. 14. *Tridui spatiô*; idque *maniacô* atque feroci οὐκ Ἐπιφανοῦς, ἀλλ' Ἐπιμανοῦς τοῦ Ἀντιόχου, τοῦ τεθηριωμένου τῇ ψυχῇ, κακουργήμασι.

‡ *Is enim Edictô, omnes qui in Asiâ forent, Romanæ Civitatis homines, interfici jussit*: tantæque Provinciæ hospitales Deos, *injustô*, sed non *inultô* cruore respersit. *His* autem illos *numeratô*, mirifici tui recolito

versam cruentat Mithridates.

90000. Thebas expugnant Macedones, & *millium nonaginta* * cruorem effundunt.

100000. Israëlis gladiô Syri trans-

eolito hæc Polyantheæ verba, δεκαπέντε μυριάδας ἡμέρᾳ μιᾷ τῶν ἐν Ἀσίᾳ Ῥωμαίων κατασφαγῆναι προσετάχθη ὁ Μιθριδάτης. Sed vetustior alius Polyanthea myriadas 15 illas ad 8 reducit; quod, *utpote antiquius, atque adeò Mithridatis ævo propius*, sum amplexus. Absit igitur, ut æmuli mei, super illô, aliisque numeris, *pariter controversis*, mihi dicam impingant.

* Ὅτε εἷλε τὴν Θηβαίων πόλιν Ἀλέξανδρος ἐφόνευσεν αὐτῶν εἰς ἐννεακισμύρια. *Cùm cepisset urbem Thebanorum Alexander, illorum occidit circiter 90 millia.* Ubi obiter nota *liberos* illum *vendidisse Civeis*, SACERDOTIBUS EXCEPTIS, ἀπέδοτο γὰρ τοὺς ἐλευθέρους πάντας πλὴν Ἱερέων. Illorum igitur *Ingenuitati* perinde pepercit, ac illorum *Bonis* pepercerant & *Pharao*, & *Artaxerxes*, *Gen.* XLVII, vers, 22, Et *Esdr.* VII. vers. 24.

transsiguntur ad *myriadas* [1] *decem*; & Tigranis *totidem* peditibus fulmineum ensem in pectora Lucullus [2] adigit.

110000. Macedones, Issicô præliô, Persarum ad *myriadas undecim* [3] cædem efficiunt

120000. Madianitarum *myriadas* [4] *duodecim* Gedeon falcat;

1 *Percusserunt Israëlitæ è Syris centum millia peditum, unô die.* 1 Reg. xx. vers. 29.

2 Λέγεται ὁ Λούκουλλος τῶν Τιγράνου τῶν μὲν πεζῶν ὑπὲρ δέκα μυριάδας διαφθαρκέναι. *Lucullum perhibent pedites Tigrani supra centum millia cecidisse.*

3 Νικήσας δὲ λαμπρῶς, ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ καταβαλὼν ὑπὲρ ἕνδεκα μυριάδας τῶν πολεμίων, Δαρεῖον μὲν οὐχ εἷλεν &c. *Insigni partâ victoriâ, & plus centum & decem millibus hostium interfectis, non cepit tamen Darium Alexander* &c.

4 *Qui autem ceciderant, centum viginti millia virorum* erant, *stringentium gladium.* Iudic. VIII. vers. 10.

* *Achas*

falcat; & Achazo Regi *totidem* * *myriadas* Iſraëlitæ demetunt.

170000. *Tigranis* † ævô, Syria ſuis convulſa columnis, *ſeptemdecim* hominum *myriadibus* orbatur.

185000. Et Aſſyria Caſtra *centum* ‡ *octoginta quinque* cadaverum *millibus*, Angelicâ cæde nocturnâ, conſternuntur.

200000.

* *Achaz in manum Regis Iſraëlitarum traditus eſt, qui ipſi interfecit centies vicies mille, die uno, omnes robuſtos*, &c. II *Chron.* XXVIII. verſ. 5. & 6.

† *Tigranem* ſum elocútus, illum enim Syri, mutuis fratrum odiis penè conſumti, tunc temporis ſibi Regem delegerant, cùm illorum Patria *terræ motû vaſtata eſt, quo centum ſeptuaginta millia hominum, & multæ Urbes perierunt.*

‡ *Itaque fuit, nocte eâdem; ut prodiens Angelus Iehovæ percuteret in Caſtris Aſſyriorum*

200000. Tomyris Perſarum *myriadas* * *viginti*, cum ipsô Cyrô trucídat; rurſúſque Perſis *totidem* † pugna Marathonia reliquum ſpiritum exhaurit.

220000.

viorum centum octoginta quinque millia; qúmque ſurrexiſſent manè, ecce omnia illa erant cadavera mortuorum. 2 Reg. XIX. verſ. 35.

* *Cyrum enim ad anguſtias Tomyris perduxit, & compoſitis in montibus inſidiis, ducenta millia Perſarum, cum ipsô Rege, trucidavit.*

† *Miltiade Duce*, qui poſt eam victoriam damnatus à Pop. Athenienſi in vinculis publicis mortem obiit. Super occiſorum autem numerô controverſi ſunt Polyantheæ mei, alii quippe ferunt ἐν ἐκείνῃ τῇ ἐν Μαραθῶνι μάχῃ τεθνηκότας τῶν Βαρβάρων κατὰ ἑξακισχιλίους καὶ τετρακοσίους ἄνδρας. Alii verò, τὰς Μυριάδας τῶν φθαρέντων τῶν Μήδων τριάκοντα ἱστορέουσιν. Ingens eſt certè numerus ille 30 *myriadum*; at Latina pagina, cui ſubſcripſi, *ducenta* duntaxat *millia* vel *prœliô*, vel *naufragiô* Perſis erepta profert. *Naufragos* igitur

illos

220000. & 240000. Judæi ad Cyrenem, * Romanorum pariter ac Græcorum, *duas & viginti myriadas* tormentis

illos dum inquiro, cœnoſum offendo Marathonium lacum, qui fugientes viarum ignaros abſorbet. Ἔστι γὰρ ἐν τῷ Μαραθῶνι λίμνη τὰ πολλὰ ἑλώδης· ἐς ταύτην ἀπειρίᾳ τῶν ὁδῶν φεύγοντες ἐσπίπτουσιν οἱ βάρβαροι. Qui igitur *pugnâ cæſos*, memorant; *pauciores* narrant; qui autem *naufragiô hauſtos* adjiciunt; longè profectò *plurium meminerunt. Immanem* enim Perſarum *numerum* cœnoſus ille lacus extinxit. Sic modò conciliabam verſ. 9. *Numer.* XXV. *cum* verſ. 8. *Cap.* X. I. *ad Cor.*. Videſis pag. 90.

* Græca ſupprimam: En Latina ex multijugô Polyantheâ, meô. *Iudæi qui circum Cyrenem habitabant, Andreâ quôdam Duce, Romanos pariter atque Græcos concídunt; veſcuntúrque eorum carnibus, edúntque viſcera; tum oblinuntur eorum ſanguine, & pellibus induuntur. Multos à vertice ſerris diſcidêre medios; multos objecêre beſtiis; multos etiam certare inter ſe coëgerunt*, ita ut interierint homiuum ad ducenta viginti millia, ὥστε τὰς πάσας δύο καὶ εἴκοσι μυριάδας ἀπολέσθαι.

Præ-

tis vel exquisitioribus *usque ad necem* excruciant: & eædem cruore nondum exsatiatæ tigres Cypriorum * *myriadas viginti quatuor* sanguine privant.

250000. Pharaonis copiæ ad *viginti quinque* † *myriadas* refluis fluctibus Erythræis obruuntur.

260000.

* Præterea in Ægyptô, Cypróque, Artemione Duce, *Cypriorum* cædes consimilis facta est, ubi desiderata sunt hominum 240 *millia*; Μυριάδες τέσσαρες καὶ εἴκοσι; Ex quo fit, ut Judæo in Cyprum venire non liceat: quòd si fortè vi tempestatis in Insulam appulerit, interficitur.

† Polyanthea sacer *numerum illum silet*, sed Polyanthea Profanus Pharaoni tribuit τὰς τῶν Ὁπλιτῶν μυριάδας εἴκοσι σὺν Ἱππεῦσι πεντακισμυρίοις. Sunt igitur *myriades* 25. At rubri maris undæ in sese refusæ tot illos & tantos tam altè demerserunt, ut *nemo nuntius sese fluctibus illis eripuerit*, οὕτως γὰρ ἀπώλοντο πάντες, ὡς μηδ' ἄγγελον τῆς συμφορᾶς τοῖς ὑπολελειμμένοις ὑποστρέψαι.

* *Fe-*

260000. Mardonio, pugnâ ad Platæas, *myriadas sex & viginti* ferrô corrumpit Ariſtides.

300000. Hungarorum † *myriades triginta* Solimanni furor internecione delet.

360000. Et Martelli ‡ Caroli

* *Ferunt enim ex* ccc *millibus*; *cum* Artabazo XL *millia fugam cepiſſe.* Λέγονται γὰρ ἀπὸ τῶν τεσσαράκοντα μυριάδων τετρακισμύριοι φυγεῖν σὺν Ἀρταβάζῳ. Cæſæ ſunt igitur *myriades ſex & viginti.*

* Deflenda certè Chriſtiana ſtrages illa, quâ flos Nobilitatis, *Hungariâ ex universâ delibatus*, infeſtô concidítur Acinace Turcicô; Et Rex ipſe, *Iuventâ florente fervidus*, prælium committit imprudens & impar; ſed cæſus, atque fugatus in paludem innabilem, enatare nequit, & extinguitur.

‡ Is enim cùm intellexiſſet Saracenos ab Eudone in Galliam evocatos, magnis itineribus in hoſtem proficiſcitur; pugnandique poteſtatem facit, & vincit non longè à Turonum finibus. *In eô autem præliô ſcribunt Hiſtorici ad* ccc *&* LX *millia Saracenorum ceci-*

roli malleô Saracenorum *myriades triginta ſex* conteruntur.

400000. Helvetiorum autem *myriades quadraginta* bellum Cæſareum attrivit.

500000. Iſraëlitarum verò *quinquaginta* † *myriadas* oppreſſit Abija.

1000000. Ac Æthiopum *myria-*

tecidiſſe. Gallicus tamen Polyanthea meus copias illas multùm imminuit; atque adeò de *contuſorum illô numerô permultos deduxit.*

* Τῷ γὰρ τῶν Ἐλουητίων πρὸς τὸν Καίσαρα τὸν Θεὸν πολέμῳ περὶ τετταράκοντα μυριάδας σωμάτων διεφθάρησαν. *Bellô enim contra Divum Cæſarem Helveticô, cccc circiter hominum millia deleta ſunt.*

† *Quam ob rem fugerunt Iſraëlitæ metu Iehudæ, tradiditque illos Deus in manum horum.*

Percuſſerunt enim eos Abija, & populus ejus, percuſsione magnâ, ita ut caderent confoſsi ex Iſraëlitis quingenties mille viri delecti. 2 *Chron.* XIII. verſ. 16. & 17.

* *Pro-*

myriadas centum proculcarunt * Asa.

1100000. Sic etiam Jerosolymas & oppugnante ‡ & diripiente Titô, hominum *decem & centum myriadas* Libitina hausit.

1500000.

* *Protritos*, non verò *cæsos illos* enun*tio*: *Trucidatorum* enim numerum ignoro; atque adeò, *decies illos centies mille*, 2 Chron. XIV. vers. 9. ad amussim si applico, *summa rationum ad occisos non quadrat*, sicut alias. Meum enim lemma, *cæde prostratos*, non autem *conversos in fugam*, loquitur ubique. Sedulus itaque cavi ne *Insubres* v. g. à L. *Furiô Prætore*, ad Cremonam, *cæsos & captos supra 5 & 30 millia*, in exemplum proferrem *cæsorum ad* XXXV *millia*. Sic nec *Persarum* DC *millia, in Campis Arbelæis*, ab Alexandrô *in fugam versa*, ceu *myriadas* LX *contrucidatas*, uspiam memorari. Sed istud ἀκριβείας blenni non adorantur.

‡ Τῶν δὲ ἀπολομένων κατὰ πᾶσαν τὴν πολιορκίαν, μυριάδες ἑκατὸν καὶ δέκα. *Mortui sunt enim per omne tempus obsidionis undecies centum millia*: Captivorum autem nonaginta septem millia numerata sunt.

107

T A.

goreus
astrin-
liquot
cia de-
usicis,
vestras
ctisonâ

rimævi
s ante-
gnæ se-
& *Cæli*
ur, quò
ne ‡ *pe-*
ocul fu-

2. Se

M. 16

1500000. Quid demum, vel vetustioris ævi memoriam si replico? vel novissimi seculi strages infandas si renovo? Hominum illinc *quinquaginta* * *centum myriadas* Trojanæ Proserpinæ prædam lugebo; hinc verò, *Anti-Christi rabiê*, totidem † *extinctas Reformatorum myriadas* collacrymabor.

* Fidus enim Polyanthea meus hæc me docuit, *Troja post decennalem obsidionem, fraude & proditione Antenoris & Æneæ capitur. Perierunt in hoc bellô ultra quindecies centena millia hominum, ex utraque parte.*

† Mei rursus *Polyanthea* recentior editio, *ipsis uberior Pandectis*, hæc me docet, *Et certum est, quòd Annô Christi* M. D.XVIII. *& sequentibus* XXX, *diversis in locis, ex Inquisitione Papisticâ*, 1500000 *Christiani variis tormentorum generibus ac suppliciis trucidati sint.*

PARS

PARS QUARTA.

Sed quid ego, *Pythagoreus nusquam*, numeris astringor? Adlubescit igitur aliquot ad exempla numeri nescia deviare, modulísque Musicis, *pauca post momenta*, vestras aureis, *voce meâ luctisonâ fessas*, permulcêre.

1. Quid cladis primævi contraxerint Majores antequam & *Abyssi* * *Magnæ* sese diffinderent *fontes*, & *Cæli Cataractæ* recluderentur, quò *spirans corruptum omne* ‡ *pectus expiraret*, me procul fugit.

2. Sed

* *Gen.* VII. vers. 11.
‡ Diluviô scilicet universali A.M. 1656. *Gen.* VI. vers. 12.

2. Sed benè conſcius ſum *ſulphurê* & *ignî* [1] *pluiſſe* ad interneciorem *Sodomi*, atque *Gomorrhæ*.

3. Sic & eadem mens mea benè conſcia eſt, incenſam *ante* [2] Sodomam, ſuos *Abrahamum* armaſſe Vernas, illóque vel unô manipulô *quaternos Toparchas*, Regum quinque manubiis opimos, atque Loti raptores, [3] *concidíſſe.*

4. Sic profectò *Simeon* & *Levi* ſtupratam [4] ſororem *Di-*

1 A. M. 2107. *Gen.* XIX. verſ. 24.

2 A. ſcilicet M. 2092. Bellorum eſt antiquiſſimum, ipſóque vetuſtius Trojanô, *Annis* propemodum *octingentis.*

3 *Gen.* 14. verſ. 15.

4 A *Sichemô*, cognominis Principe Civitatis, A. M. 2215. Aliis 2274. Sed priùs inter Horologia, quàm inter Chronologos conveniet.

I 2 Gen.

Dinam vindicant, & *Sichemitas*[1] *feriunt*, atque depeculantur.

5. Sic *Jobi*[2] pecuarios & Sabæorum gladius, & ignis Dei, & Chaldæus ensis, ad exitum adducit.

6. Sic obduratos Ægyptios *ignea*[3] perimit *grando*, bifariam miraculosa.

7. Sic & masculam Israëlis prolem, *Niliacis objectam undis*[4], in Ægyptios Πρωτοτόκους

1. *Gen* 34. *verſ.* 25.

2 Tragicum illum triplicem eventum, è *Iobi cap.* 1. *verſ.* 15. 16. & 17, Ægyptias præcessisse plagas elucet ex lucidissimâ Rever. mei Collegæ *Spanhemii Historiâ Iobi*, quæ obscurum detegit ævum *Iobi* paulò antiquius esse *Mosaicô*.

3 *Exod.* ix. *verſ.* 24. Septima est Ægypti plaga *A. M.* 2513.

4 *Exod.* 1. *verſ.* 22.

τόκους ulciscitur [1] *Exterminator.*

8. Sic Mosis extrema [2] castra, *querimoniis impia*, ipse consumit, qui *consumens ignis est* [3].

9. Sic in Israëlem avidum, *& coturnicibus ingurgitatum* [4], vindex idem exardescens, mortem, *gulæ pœnam*, ipsis irrogat.

10. Sic & eosdem, *in Deum perduelles*, Amalekitarum, Cananæorúmque gladio [5] submittit ipse Jehova.

11. Dathan & Abiram in Mo-

1. Ultima est Ægypti plaga A. M. eôdem. *Exod.* XII. *vers.* 29.
2 *Num.* XI. *vers.* 2.
3 *Hebr.* 12. *vers.* 29.
4. *Num.* XI. *vers.* 33. *Psalm.* 78. *vers.* 29.
5 *Num.* 14. *vers.* 45.

Mosem insurgunt, sed vastô telluris hiatû [1], *unà cum suis consortibus*, hauriuntur.

12. Israël Cananæorum [2] pectora, *ceu victoriarum primitias*, morti devovent [3], & devotos efficiunt.

[f]13. Cœlestis cibi satias Israëlem tenet, carnísque lugent Ægyptias ollas, sed Dipsadibus [4] inarescunt.

14. Amorrhæos Reges fœderatos quinque & fundit [Ga-

1 *Num.* 16. *vers.* 32.

2 *Num.* 21. *vers.* 3.

3 Græcismus est sacer ad imitationem Divi Pauli *Gal.* IV. *vers.* 19. *Τεκνία οὓς πάλιν ὠδίνω.*

4. Ibid. *Num.* 21. *vers.* 5. & 6. *Πρηστῆρας* aliter, atque *Καύσωνας Dioscorides, Ælianus, Galenus* & *Aëtius* vocitant: Illorum enim morsus & *incendit*, & *sitim* infert tantam, ut exinde vel arescant *ἄποτοι*, vel exundante potû rumpantur.

tis vel exquisitioribus *usque ad necem* excruciant: & eædem cruore nondum exsatiatæ tigres Cypriorum * *myriadas viginti quatuor* sanguine privant.

250000. Pharaonis copiæ ad *viginti quinque* † *myriadas* refluis fluctibus Erythræis obruuntur.

260000.

* Præterea in Ægyptô, Cypróque, Artemione Duce, *Cypriorum* cædes consimilis facta est, ubi desiderata sunt hominum 240 *millia*; *Μυριάδες τέσσαρες καὶ εἴκοσι*; Ex quo fit, ut Judæo in Cyprum venire non liceat: quòd si fortè vi tempestatis in Insulam appulerit, interficitur.

† Polyanthea sacer *numerum illum silet*, sed Polyanthea Profanus Pharaoni tribuit τὰς τῶν Ὁπλιτῶν μυριάδας εἴκοσι σὺν Ἱππεῦσι πεντακισμυρίοις. Sunt igitur *myriades* 25. At rubri maris undæ in sese refusæ tot illos & tantos tam altè demerserunt, ut *nemo nuntius sese fluctibus illis eripuerit*, οὕτως γὰρ ἀπώλοντο πάντες, ὡς μηδ᾽ ἄγγελον τῆς συμφορᾶς τοῖς ὑπολελειμμένοις ὑποστρέψαι.

* Fe-

260000. Mardonio, pugnâ ad Platæas, *myriadas sex & viginti* ferrô corrumpit Aristides.

300000. Hungarorum † *myriades triginta* Solimanni furor internecione delet.

360000. Et Martelli ‡ Caroli

* *Ferunt enim ex* CCC *millibus, cum* Artabazo XL *millia fugam cepisse.* Λέγεται γὰρ ἀπὸ τῶν τεσσαράκοντα μυριάδων τετρακισμυρίους φυγεῖν σὺν Ἀρταβάζῳ. Cæsæ sunt igitur *myriades sex & viginti.*

* Deflenda certè Christiana strages illa, quâ flos Nobilitatis, *Hungariâ ex universâ delibatus*, infestô conciditur Acinace Turcicô; Et Rex ipse, *Iuventâ florente fervidus*, prælium committit imprudens & impar; sed cæsus, atque fugatus in paludem innabilem, enatare nequit, & extinguitur.

‡ Is enim cùm intellexisset Saracenos ab Eudone in Galliam evocatos, magnis itineribus in hostem proficiscitur; pugnandique potestatem facit, & vincit non longè à Turonum finibus. *In eô autem præliô scribunt Historici ad* CCC *&* LX *millia Saracenorum caesi-*

roli malleô Saracenorum *myriades triginta ſex* conteruntur.

400000. Helvetiorum autem *myriades quadraginta* bellum Cæſareum attrivit.

500000. Iſraëlitarum verò *quinquaginta* † *myriadas* oppreſſit Abija.

1000000. Ac Æthiopum *myria-*

tecidiſſe. Gallicus tamen Polyanthea meus copias illas multùm imminuit; atque adeò de *contuſorum illô numerô permultos deducit.*

* Τῷ γὰρ τῶν Ἑλβητίων πρὸς τὸν Καίσαρα τὸν Θεῖον πολέμῳ περὶ τεσσαράκοντα μυριάδες σωμάτων διεφθάρησαν. *Bellô enim contra Divum Cæſarem Helveticô, cccc circiter hominum millia deleta ſunt.*

† *Quam ob rem fugerunt Iſraëlitæ metû Iehudæ, tradiditque illos Deus in manum horum.*

Percuſſerunt enim eos Abija, & populus ejus, percuſſione magnâ, ita ut caderent confoſſi ex Iſraëlitis quingenties mille viri delecti. 2 *Chron.* XIII. verſ. 16. & 17.

* *Pro-*

myriadas centum proculcavit * Asa.

1100000. Sic etiam Jerosolymas & oppugnante † & diripiente Titô, hominum *decem & centum myriadas* Libitina hausit.

1500000.

* *Protritos*, non verò *concisos* illos enuntio: *Trucidatorum* enim numerum ignoro; atque adeò, *decies* illos *centies mille*, 2 *Chron.* XIV. vers. 9. ad amussim si applico, *summa rationum ad occisos non quadrat*, sicut aliás. Meum enim lemma, *cæde prostratos*, non autem *conversos in fugam*, luget ubique. Sedulus itaque cavi ne *Insubres* v. g. à *L. Furiô Prætore*, ad Cremonam, *cæsos & captos supra 5 & 30 millia*, in exemplum proferrem *cæsorum ad* XXXV *millia*. Sic nec *Persarum* DC *millia, in Campis Adrastiis*, ab Alexandrô *in fugam versa*, ceu *myriadas* LX *contrucidatas*, uspiam memoravi. Sed istud ἀκριβῶς blenni non adorantur.

† Τῶν γὰρ ἀπολλυμένων κατὰ πᾶσαν τὴν πολιορκίαν, μυριάδες ἑκατὸν καὶ δέκα. *Mortui sunt enim per omne tempus obsidionis undecies centum millia*: Captivorum autem *nonaginta septem millia* numerata sunt.

* Ei-

1500000. Quid demum, vel vetustioris ævi memoriam si replico? vel novissimi seculi strages infandas si renovo? Hominum illinc *quinquaginta* * *centum myriadas* Trojanæ Proserpinæ prædam lugebo; hinc verò, *Anti-Christi rabiê*, totidem † *extinctas Reformatorum myriadas* collacrymabor.

* Fidus enim Polyanthea meus hæc me docuit, *Troja post decennalem obsidionem, fraude & proditione Antenoris & Æneæ capitur. Perierunt in hoc bellô ultra quindecies centena millia hominum, ex utraque parte.*

‡ Mei rursus *Polyanthea* recentior editio, *ipsis uberior Pandectis*, hæc me docet, *Et certum est, quòd Annô Christi* M. D.XVIII. *& sequentibus* XXX, *diversis in locis, ex Inquisitione Papisticâ*, 1500000 *Christiani variis tormentorum generibus ac suppliciis trucidati sint.*

PARS

PARS QUARTA.

Sed quid ego, *Pythagoreus nusquam*, numeris astringor? Adlubescit igitur aliquot ad exempla numeri nescia deviare, modulísque Musicis, *pauca post momenta*, vestras aureis, *voce meâ luctisonâ fessas*, permulcêre.

1. Quid cladis primævi contraxerint Majores antequam & *Abyssi* * *Magnæ* sese diffinderent *fontes*, & *Cæli Cataractæ* recluderentur, quò *spirans corruptum omne* ‡ *pectus expiraret*, me procul fugit.

2. Sed

* *Gen.* VII. vers. 11.
‡ Diluviô scilicet universali A.M. 1656. *Gen.* VI. vers. 12.

2. Sed benè conſcius ſum *ſulphurê* & *ignî* [1] *pluiſſe* ad interneciorem *Sodomi*, atque *Gomorrhæ*.

3. Sic & eadem mens mea benè conſcia eſt, incenſam *ante* [2] Sodomam, ſuos *Abrahamum* armaſſe Vernas, illóque vel unô manipulô *quaternos Toparchas*, Regum quinque manubiis opimos, atque Loti raptores, [3] *concidiſſe*.

4. Sic profectò *Simeon* & *Levi* ſtupratam [4] ſororem *Di-*

1 A. M. 2107. *Gen.* XIX. verſ. 24.

2 A. ſcilicet M. 2092. Bellorum eſt antiquiſſimum, ipſóque vetuſtius Trojanô, *Annis* propemodum *octingentis*.

3 *Gen.* 14. verſ. 15.

4 A *Sichemô*, cognominis Principe Civitatis, A. M. 2215. Aliis 2274. Sed priùs inter Horologia, quàm inter Chronologos conveniet.

Dinam vindicant, & *Sichemitas*[1] *feriunt*, atque depeculantur.

5. Sic *Jobi*[2] pecuarios & Sabæorum gladius, & ignis Dei, & Chaldæus ensis, ad exitum adducit.

6. Sic obduratos Ægyptios *ignea*[3] perimit *grando*, bifariam miraculosa.

7. Sic & masculam Israëlis prolem, *Niliacis objectam undis*[4], in Ægyptios Πρωτοτόκους

1. *Gen* 34. *vers.* 25.

2 Tragicum illum triplicem eventum, è *Iobi cap.* 1. *vers.* 15. 16. & 17, Ægyptias præcessisse plagas elucet ex lucidissimâ Rever. mei Collegæ *Spanhemii Historiâ Iobi*, quæ obscurum detegit ævum *Iobi* paulò antiquius esse *Mosaicô*.

3 *Exod.* IX. *vers.* 24. Septima est Ægypti plaga *A. M.* 2513.

4 *Exod.* I. *vers.* 22.

τόκους ulciſcitur [1] *Extermina-tor.*

8. Sic Moſis extrema [2] caſtra, *querimoniis impia*, ipſe conſumit, qui *conſumens ignis eſt* [3].

9. Sic in Iſraëlem avidum, & *coturnicibus ingurgitatum* [4], vindex idem exardeſcens, mortem, *gulæ pœnam*, ipſis irrogat.

10. Sic & eoſdem, *in Deum perduelles*, Amalekitarum, Cananæorúmque gladio [5] ſubmittit ipſe Jehova.

11. Dathan & Abiram in Mo-

1. Ultima eſt Ægypti plaga A. M. eôdem. *Exod.* XII. *verſ.* 29.

2 *Num.* XI. *verſ.* 2.

3 *Hebr.* 12. *verſ.* 29.

4. *Num.* XI. *verſ.* 33. *Pſalm.* 78. *verſ.* 29.

5 *Num.* 14. *verſ.* 45.

Moſem inſurgunt, ſed vaſtô telluris hiatû [1], *unà cum ſuis conſortibus*, hauriuntur.

12. Iſraël Cananæorum [2] pectora, *ceu victoriarum primitias*, morti devovent [3], & devotos efficiunt.

13. Cœleſtis cibi ſatias Iſraëlem tenet, carníſque lugent Ægyptias ollas, ſed Dipſadibus [4] inareſcunt.

14. Amorrhæos Reges fœderatos quinque & fundit [*Ga-*

1 *Num.* 16. *verſ.* 32.

2 *Num.* 21. *verſ.* 3.

3 Græciſmus eſt ſacer ad imitationem Divi Pauli *Gal.* IV. *verſ.* 19. *Τεκνία οὓς πάλιν ὠδίνω.*

4. Ibid. *Num.* 21. *verſ.* 5. & 6. *Πρηστῆρας* aliter, atque *Καύσωνας Dioſcorides, Ælianus, Galenus* & *Aëtius* vocitant: Illorum enim morſus & *incendit*, & *ſitim* infert tantam, ut exinde vel areſcant *ἄποτοι*, vel exundante potû rumpantur.

[*Gabaonitarum* [1] *propugnator*] Josuæ [2] gladius & saxea [3] conterit grando.

15. Danitæ [4] Laïtarum animas ignî, ferróque nigra [5] sub tartara mittunt.

16. Zelotypiâ Lemniæ furentes Insulam [6] universam, *immanî maritorum nocturnâ stragê*, viduant, quòd Thracias armis [7] subactas, subigerênt & veretrô: sic etiam Siculi, meos in Populares petulantes atque feroces, petulanter & ferociunt; illorúmque san-

1 *Jos. x. vers. 6.*
2 Ibid. *vers.* 10.
3 Ibid. *vers.* 11. *A. M. exeunte* 2553.
4 Me, infideli de Populô, ita locutum esse *delectat.*
5 *Jug.* 18. *vers.* 27. *A M.* 2606.
6 *A. M.* 2719.
7 Alluditur ad illud Suetonii, *Gallias Cæsar* subegit, *Nicomedes Cæsarem*, &c.

sanguinem [1] omnem, *vestertinâ cædê suâ*, in angulis Insulæ suæ ternis, penitus extingunt.

17. Centauri [2], *Hymenæos inter Pirithoi cum Deidamía*, petulantiùs lasciviunt; sed fatali Lapitharum ferrô Venereum illud œstrum refringitur: sic procaces in procos suæ Penelopes vindictæ sagittas Ulysses emittit.

18. Abimelec [3] Sichemitas

1 Uni duntaxat, eximiæ virtutis *Guilielmo de Porcelets*, Nobili Salyo, pepercerunt. In alios autem usque adeò sævitum est, proprias ut filias, compressû Gallicô fœtas eviscerarent, quò fœtus illarum ad rupes allîderent. Isthæc porrò, & *aliquot subsequentia*, combinantur exempla, non συγχρονισμοῦ gratiâ, sed propter aliqualem, quam inter sese affinitatem habent.

2 Eôdem millenarii tertii seculô, ac de Lemniis annotavi, Pag. 112. no. 6.

3 *Seculô* tertii millenarii rursus *eôdem*, *Iudic.* IX. *vers.* 45.

internecat, illorúmque civitatem, *solô æquatam*, sterili sale, ac execrandô conspergit.

19. Saülis [1] agmina tria, ingentem Ammonitis, *ab aurorâ in æstum diei*, cladem afferunt: sic idem *Saül* civitatem Nobum [2] tantâ internecionê delet, ut vel ungulam [3] non relinquat.

20. Jonathanis Bellonâ lymphaticus pavor Philistinos [4] invadit, & Castris universis, *ceu Madianitæ* [5] *buccinîs, facibúsque perculsi Gedeonis,*

1 Millenarii tertii seculô decimo, 1 *Sam.* XI. *vers.* 11.

2 Ibid. 1 *Sam.* XXII. *vers.* 19.

3 *Exod.* X. *vers.* 26.

4 Ejusdem Millenarii tertii seculô decimô, 1 *Sam.* XIV. *vers.* 19. & 20.

5 *Iudic.* VII. *vers.* 22.

1 Secu-

deonis, pernicialem gladium alii in alios obvertunt.

21. Davidica [1] injuriosos in Ammonitas vindicta, serras, muricésque ferreos & secures atque fornaces adhibet.

22. Benhadabi [2] copias, *Regésque fœderatos* 32. *crapulâ mersos*, occupat Achab & sanguinê mergit: sic etiam Scythas, *Bacchi madorê graveis*, Cyrus [3] armis gravat; & Histros, *pariter vinô saucios*, Appius [4] pulcher ferrô sauciat.

23. Jo-

1 Seculô eôdem, 2 *Sam.* XII. *vers.* 31.

2 Ineunte millenariô quartô, 1 *Reg.* 20. *vers.* 16. & 21.

3 Seculô quartô millenarii quarti.

4 Seculô octavô millenarii ejusdem, hos autem *ad octo millia cæsa narrant alii*; alii verò, quos hîc amplector, *numerô dubiô* concisos illos memorant.

23. Josaphati [1] jejuniô, atque precibus, hostilia in castra, *mutuam* [2] *hostium in lanienam*, timorem Deus [3] immisit: sic Brenni miles contra Græcos [4] pugnax, metû Panicô permotus mutuis armis sese conficit.

24. Jehu [5] omnes necat & Achabi necessarios atque conjunctos, & Baalis Sacerdotes.

25. Im-

1 Achab regnare incipit A. M. 3025; Occiditur Regni 22ô. Annus igitur est 3047. At isthæc Josaphati, *à Deo concessa*, victoria in eundem incidit annum, quô cæsus est Achab.

2 2 *Chronic.* xx. *vers.* 23. Sic *Sam.* 14. *vers.* 19. & 20.

3 *Gen.* 35. *vers.* 5. Et *Exod.* 23. *vers.* 27.

4 Seculô septimô ejusdem millenarii quarti.

5 2 *Reg.* x. *vers.* 11. & 25. Id refundunt in A. M. 3115.

* 2 Reg.

25. Impia gentis occæcatæ pietas, & *sacrilegium* veriùs quam *sacrum*, Diis atque Deabus stercoreis, taurorum non ἑκατόμβας, sed hominum myriadas, ceu totidem hostias, per Israëlem * & per Afros Milchomi, sive Saturno; per Persas Soli, per Albanos Lunæ, per Spartanos Marti; per Druidas Mercurio; per Laodiceos Jovi; & Egeriæ. Demum per Latinos, atque Dianæ per Scythas sacrificavit.

26. Impias autem Assyriorum Samariæ Colonias Deus ipse † leonibus in escam objecit.

27. Et

* 2 Reg. XVII. *vers.* 17. Hoseæ regnô, tertiô scilicet seculô millenarii quarti.

† Eôdem ævô, ibidémque 2 *Reg.* 17. *vers.* 25.

27. Et Manaſſes [1] lanienâ ſuâ totas Jeroſolymas luctû atque funeribus complevit.

28. Tullus Hoſtilius [2] pietatis inſolens, & ad bella factus, Patria negligit Sacra, ſed irati Dei flammis [3] ultricibus, *unà cum ſuis univerſis*, revertitur [4] in pulverem.

29. Fornax media, ſeptuplò ardentior, teneris parcit [5] Principibus Hebræis; ſed furentes

1 2 *Reg.* XXI *verſ.* 16. Exeunte ſeculô eôdem quarti nempe millenarii tertiô.

2 Id rejiciunt in A. M. 3311. *A. C. N.* 637.

3 Atque ſic Penates habet eoſdem, & *Regiam*, & *Rogum*, & *Sepulcrum.*

4 *Gen.* III. *verſ.* 19.

5 *Dan.* III. *verſ.* 22. Id in idem regerunt ævum Tulli Regis paulò poſt Danielem Divum ὀνειρομάντιν exaltatum à Nebucadnezare.

rentes illius æstus, atque stri-
cturæ, validos Principum li-
ctores, atque libratores præ-
focant. Sic Darianam Leonum
in scrobem Daniel † projectus,
eâdem tutricè Divâ manû, ne
perstringitur quidem; at ejus
æmuli Satrapæ ‡ delatorésque,
suis cum uxoribus, atque pro-
lê, foveam in eandem altè non-
dum delapsi, temporis punctô
confringuntur atque commi-
nuuntur.

30. *Solon* * infectis aquis
elleborô Cirrhæos pugnaces
superat tandem: sic *Aqui-
lius* Asiatici belli reliquias
con-

† *Dan.* VI. *vers.* 22. ‡ *Ibid. vers.* 24.

* Id eâdem accidisse memorant *Tulli*, atque *Danielis*, ætate, seculi nempe illius Annô 56, hoc est, *A. M.* 3356. *Aquilianum* verò Stratagema in A.M. refundunt 3821.

conficit, mixtis venenô fontibus ad deditionem urbium.

31. Cambysis copiæ in Æthiopas movent, sed famê premuntur haud multùm abhorrentê profectò vel à fabellarum * *Erichthoniâ*; vel ab Historicis & antecedentê *Sama-*

* Is etenim *Erisichton* in epulis epulas quærit, artúsque suos lacerô cogitur divellere morsû. In *obsidione* verò *Samaritanâ* 2 *Reg.* VI. *vers.* 28. matres duæ filium vorant alterius, hoc est, *sua vorat viscera matrûm una.* Sic Hierosolymas obsidente Titô, suum lactentem suis ab uberibus in feram quidam Matrona depellit, & elixum edit. Imò, Polyanthea meus, meos & Populares taliter l'υδαΐζοντας infamat, obsessos nempe Sancerranos à Carolô nonô, atque Rupellenses à Ludovico 13. filiæ suæ cadaveribus pastos execratur. Hinc certè, *Thucydides, Aristophanes, Tullius, Livius, Valerius Maximus, Ausonius*, & *Suidas* ad vitam si revocarentur, suum *de fame* vel *Meliaâ*, Obsessore Niciâ; vel *Saguntinâ*, obsessoribus Pœnis, in *Sancerranum*, atque *Rupellense* permutarent Adagium.

* Chris

Samaritanâ, & ſubſequentê *Meliæâ*; ſortiuntur ſiquidem, quò decimus quiſque mordicus divellatur, ac reliquorum novem inſanam atque rabioſam eſuriem ſui pabulô comprimat.

32. Ad Jovis Ammonis ſpolia Cambyſis ejuſdem exercitus alter exardeſcit; ſed tempeſtatibus & arenarum * moli-

* Chriſtianos pudeat *Verum* & *Unum* facinorum atque ſceleris ſpeculatorem & vindicem haud religiosè ſatis revereri atque colere; ipſi namque Pagani, *occæcati licèt*, Deorum nihiloſecius timorem illum tam altè imbiberant, vix ut aliud frequentiùs inculcent, quàm Deos, atque Deas, vindices criminum acerrimos, ſic v. g. *Mileſia Ceres*, *Miletô ab Alexandro captâ*, *milites qui templum ſpoliaturi irruperant*, *flammâ objectâ privat oculis.* Sic paulò antequam *Thebas*, uti Lyſander *Athenas*, ad tibiæ cantum idem dirueret Alexander, *militum quoſdam*, *Cabiro-*

molibus opprimuntur: sic Delphos, *Apollinis expilandi causâ*, militem Xerxes mittit; sed manus illa tota imbribus atque fulminibus delentur.

33. Persicum imperium exiguô Magorum intercipitur vaframento; sed versutum illud facinus, callidiores Persarum Optimates Judaïcam in Μαγοφονίαν convertunt, quâ Josias Pythones & ariolos omneis ex numerô hominum * ejecerat.

34. Xerxis miles in Helle-

rum fanum spoliare aggressos, subita tempestas fulminibus & flammâ cælesti consumit.

* Isthæc quippe cædes *Josiaca* 2 *Reg.* 23. *vers.* 24. *Persicam* præcessit integrô seculô.

lespontum properat, sed annonâ nullâ *frondes* * atque *gramen* depascit, exindéque fluxû torminali dilabitur. Sic econtrariò non egestas, sed luxus, *& supra Campanas* † *Annibalis delicias*, lætior Sardiniæ ‡ Ceres militem Francisci primi torminosum pallidâ mortê suffundit.

35. En rursum Xerxem & eundem, qui cœlum capitê perrumpere sicuti conatur; ita & Hellespontum

* Οἱ δὲ τὴν πόαν τὴν ἐκ τῆς γῆς ἀναφυομένην, καὶ τὰ φύλλα κατήσθιον &c.

† Verum enim est, *Capuam Annibali Cannas fuisse: siquidem invictum Alpibus, indomitum armis, Campaniæ soles*, epulæ, scorta, *& tepentes fontibus Baiæ, subegerunt.*

‡ *Les troupes s'étant trop gorgées de manger, périrent presque toutes de dysenterie.* En 1527, & 1528.

tum ‡ trajicere præceps anhelat. Architectos ergo Phœnices & Ægyptios adhibet; sed pontibus procellâ disjectis, supercilia ferocia tollit, & cœlum territat armis; ac Jovi paria dūm intonat, mare primùm *multimodus* * castigat, miserorum deinceps *artificum*

* Ἔστι δὲ ἑπτὰ στάδια ἐξ Ἀβύδου ἐς τὴν ἀπαντίον &c. quæ Latinè sic sonant.

Est autem ex Abydô ad ulteriorem continentem septem stadiorum trajectus: quem pontibus junctum ingens adorta tempestas, ea omnia dirupit atque dissolvit. Quod cum audisset Xerxes, indignè ferens, * *jussit trecenta Hellesponto verbera infligi, & in ejus pelagus par compedum demitti, & ipsi stigmata inuri, ac colaphos impingi,* dicendo, *O aqua amara, Dominus hanc Tibi irrogat pœnam, quòd eum læsisti, qui de Te nihil malè meritus erat. Te tamen Rex Xerxes, velis, nolisve, transmittet: meritóque hominum nemo Tibi sacrificat, ut doloso pariter & amara*

cum capita cervicibus immisericors *abscindit.*

36. Amilcaris * copiæ Venerem Erycínam depeculantur, & surreptos ipsi nummorum saccos suum in luxum effundunt; sed conflatum istud metallum perbrevi dolosum ipsis mortes horrendas mille conflat: sic Tolosam † ejús-

amaro flumini. Hâc pœnâ mare Xerxes plecti jussit, atque eis, qui præpositi operi erant caput præcidi. En nunc *Polyantheam* exscripsi, sed *ad Orationem* nusquam.

* Ἀμίλκαν πυνθάνομαι τ̀ Λίβυν &c. *Amilcam Afrum fama est cùm templum Veneris in Eryce spoliasset, & pecuniam inde militibus distribuisset, gravissimis postea pœnis affectum, denique suspensum esse: ac similiter omnes ei hujus sceleris & sacrilegii patrandi participes violentas dirásque mortes sustinuisse.*

‡ In Tolosensi porrò direptione *fuêre argenti pondo* 110 *millia; auri pondo quinquies decies centum millia: Quod sacrilegium*

ejúsque penetralia diripit Cæpio, sed quisque ex eâ direptione aurum attigit, extremos exitus habuit miseros atque cruciabiles.

37. Calydonios, Coresi, atque Callirhoës ævô, furor incessit, *ebrietati* * *similis*, quô

gium causa excidii Cæpioni, exercitusque ejus postea fuit. Hîc habes itaque, *mi Lector*, argenti & auri Tolosani pondus immane, *sed chartaceum.* Solius autem *auri*, Orator memini, id quia *solum* tritô fertur Adagiô. Tuum est càvêre ne tocullio, vel furax *Aurum* unquiam *Tolosanum* habeas.

* Ὥσπερ ὑπὸ μέθης ἔκφρονάς τε καὶ παραπλῆγας ἐκείνους Græca designat pagina; *Gallica* verò, *undecimi* ætate *Ludovici*, Historica *series* talis est. „ En suite d'une „ grande famine, qui avoit afligé la France „ durant l'année 1481, il courut une mala„ die Epidémique tout extraordinaire, qui „ ataquoit aussi bien les *Grans* que les *petits*. „ C'étoit une fiévre continuelle & violente, „ qui mettoit le feu à la tête, dont la plu-

„ part

quô passim vesanam efflarunt animam: sic quintô decimô seculô famem excepit phrenetica febris, & *Magnates* pariter atque *Plebeïos* rabiê quâdam transversos abripuit.

38. Re frumentariâ laborat * Roma, multíque ex plebe, *ne animam trahendo crucientur*, sese, *capitibus obvolutis*, in Tyberim præcipitant. O facinus execrandum! *Pereunt*, *ne pereant*! Sed scelestius attendite

„part tomboient en *phrénésie*, & en „mouroient, *comme enragez*. En me rursus confitentem reum habes, *ô delator*, me scilicet, dextrâ Græcum, sinistrâ verò, Gallicum, *aliàs etiam Latinum*, exscribere Polyantheam.

* Coss. Proculô Geganiô Macerinô & L. Meneniô Lanatô II. Annô V. C. cccxIII.

*„De-

dite crimen. Roberti subditos exagitat esuritio tam rabida; *Romanorum, more*, sibi nusquam ut noceant, sed ferarum * ritû, *allatrantis in opsonium ventriculi*, furant in obvios, & viatores proscindant atque dilanient.

O tempora! O mores!
Quid non mortalia pectora cogis,
Escæ sacra fames.

39. Athenienses, *quò pestilentem, & igneam sitim undâ restinguant*, agminatim in

*„Depuis l'an 1030 jusques à l'année 1033 „la famine fut si cruelle en France, qu'il se „trouva plusieurs personnes, qui déterroi- „ent des corps pour les manger; qui alloi- „ent à la chasse des petits enfans; & qui se „tenoient au coin des bois, *comme des bêtes „carnaciéres, pour dévorer les Passans.*

* Au-

in puteos * ruunt. Ita & Niciæ † milites ſuam in Syracuſanos iracundiam, *ceu furorem*, exhalaturi, & denſi conterunt ſeſe, & præcipites in flumen ſeſe proturbant.

40. Annibal Romanos milites, largiter de ſe meritos, *ceu præmiis affecturus*, congregat; ſed, *pérfidiâ ſibi patriâ*, ſuis illos circumvenit armis, & jaculô ‡ figit: ſic Cu-

* Αὐτοῖς γὰρ ἥδιστά τε ἂν ἐς ὕδωρ ψυχρὸν σφᾶς αὐτοὺς ῥίπτειν· καὶ πολλοὶ τοῦτο τῶν ἠμελημένων ἀνθρώπων καὶ ἔδρασαν ἐς φρέατα, ἀπαύστῳ τῇ δίψῃ ξυνεχόμενοι. *Iucundiſsimum etenim illis erat ſeipſos in gelidam conjicere: id quod in puteos, multi eorum, quibus cuſtos deerat, fecerunt, inexhauſtâ ſiti adacti.* Annô belli Peloponneſiaci ſecundô.

† Niciæ verò milites ἐπέπιπτόν τε ἀλλήλοις, καὶ κατεπάτουν &c. *alius ſuper alium cadentes, invicem conculcabantur* &c. Annô belli ejuſdem Pelop. 19°.

‡ Montibus aureis illos ſecum in Africam

Curionis cæsi reliquias Rex Juba, supra * mœnia disponit, & sublimes illas pectoris generosi crates, missilibus transadigit.

41. Manlius, *Junoniis avibus excitus*, Gallorum agmen, per Tarpeïam rupem, noctê sublustri scandens † dejicit præceps.

42. Rhe-

cam pertrahere tentat; sed abnuentes ὔτε ἀνδραποδίζει, ὔτε καταχοντίζει.

* Ὁ δὲ Ἰόβας ἐπελθὼν περιέστησεν αὐτοὺς ἐπὶ τὸ τεῖχος, καὶ ὡς λείψανα τῆς ἑαυτοῦ νίκης, κατηκόντισεν. *Juba verò superveniens collocat illos super mœnibus, sicque* collocatos altè, *ut victoriæ suæ residuos, telis confixit.*

† Sed illâ sortê, *quâ versantur omnia*, Virum tantum, Gallos qui Senonas, *clangorê anseris excitatus*, à summâ rupe deturbaverat, rémque Romanam planè nutantem, atque deploratam fulciverat & erexerat Unus, appetiti Regni crimine *Tribuni damnant, & de saxô Tarpeiô dejiciunt:* Atque sic locus idem, *homine in unô*, & eximiæ

24. Rhegium obsidentê Dionysiô, Phyton *Rheginis* * *timidior nusquam*, verùm, *Spartanô bellicosior*, diu sese propugnat; sed expugnatum tandem illum, ejúsque consanguineos omneis; Siculis † voraginibus Tyrannus submergit.

43. Profugi ‡ Senatûs uxores, filiásque, servis suis nubere

miæ gloriæ monimentum, & pœnæ ultimæ fuit.

* *Rhegini* audiunt *ignavi*; sed isti vitio Gentili, Gentilitiam oppono *bellicam virtutem*.

† Captivos enim illos *Syracúsas* abduxerat, de quarum scopulis, vorticósum ipsos in mare Siculum, *naufragâ infame Charybdi*, præcipitat.

‡ *Heracleâ* scilicet profugerant *Ponti*, metû tyranni, quem in exilium egerant, sed quem, *versâ vice, intestinóque dissidiô*, revocaverant.

* Quô

bere Clearchus * compellit; ſed illæ, pudoris ingenui virtutê, *novis priùs conjugibus occiſis*, ſeſe ferrô tam funeſtis calamitatibus eripiunt.

44. Tyrios ad pacem Caduceatoribus ſolicitat Alexander; ſed ‡ illos, contra jus Gentium, *In mare præcipites turrî deturbant ab altâ.*

45. Quadringentorum ſtadiorum arenæ Bactrianæ militem Alexandrinum extorrent;

* Quò ſibi, *exiliô facinoroſiori*, & fidiores illos, & Dominis infeſtiores redderet.

‡ Alexander, quum & claſſem procul ,, haberet, (*à Tyrô*) & longam obſidionem ,, magno ſibi ad cætera impedimento vide- ,, ret fore; Caduceatores, qui ad pacem eos ,, compellerent, miſit; quos Tyrii occiſos, ,, præcipitaverunt in altum.

*Mul-

rent ; ſed tandem perveniunt ad Oxum, ubi potus intemperantior ſpiritum plurimis * intercludit. Sic ediverſo Indias dum ardentiùs idem ſpirat Macedo, exercitum ex hybernis præmaturè movet, ſed glaciali frigorê trunci fiunt, hoc eſt, arborum obnixi truncis ‡ cataleptici rigent, durantê adhuc habitû in quô mors quemque deprehenderat.

46. Fractis identidem Romanô militê Carthaginienſibus,

* Multóque major horum numerus fuit, quàm ullô amiſerat prælìô.

‡ Memoriæ proditum eſt, quoſdam adplicatos arborum truncis, & non ſolùm viventibus, ſed & inter ſe conloquentibus ſimiles eſſe conſpectos &c.

bus, ſuppetias venit *Xanthippus* * & Atilium profligat: ſed ſuis tropæis iſtis Punicam & invidentiam & perfidiam excitat, illum quippe Pœni, *Laconáſque reliquos*, præmii vicê, Pontô mergunt.

47. Punica claſſis Xanthippi victoriâ, *precariâ licèt*, ſpirat altiùs; ſed illam elatam,

* Xanthippo ſua felicitas perniciem attulit, Carthaginienſes enim, ne Lacedæmoniorum videretur tanta victoria, finxerunt ſe velle *Xanthippum*, egregiè donatum, honoris cauſâ, cum triremibus in patriam remittere: quarum Præfectis mandarunt illum μετὰ τῶν συμπλεόντων Λακώνων καταποντίσαι. Alii verò memorant navem ei datam, veterem & ruinarum plenam, extrinſecus recèns picatam, *ut in eâ per ſe ſubmergeretur* &c. ἵν' αὐτῇ ἐφ' ἑαυτοῦ καταποντωθῇ &c. Atque ſic *pœnas ille dedit, pro navatâ operâ ſtrenuâ*, δίκην ἔδωκε εὐπραξίας.

tam, insimúlque militê ac annonâ usque adeò gravem, ut in eâ quasi tota Carthago, Catulus [1] demergit Lutatius, atque sic *bellum* conficit *primum* [2].

48. Saguntini, Hannibalis rabiem veriti, immanem in forô excitant rogum, & animi rabidi furorê, furentibus flammis sese [3], suósque committunt. Sic Abydeni, Philippicis armis ad Saguntinam rabiem versi, suas [4] conjuges, libe-

1 Πεντήκοντα μὲν αὐτῶν ναῦς κατέδυσαν, ἑβδομήκοντα δ' ἑάλωσαν αὔτανδροι. *Demersis navibus ipsorum* L; *Captis verò cum ipsis vectoribus* LXX.

2 *Punicum* scilicet, de *Pœnis* etenim est sermo.

3 *Novem* mensibus fessi famê &c. *se, suósque, cum omnibus opibus suis, ferrô & igni corrumpunt.*

4 Matronas omnes in Templô Dianæ,

liberósque interficiunt, jurántque neminem vivum, nisi victorem, aciê excessurum.

49. Ptolomæus * Philopator inermes in Judæos, intráque Hippodromum catenis graveis, elephantos thurê, vinóque conditô vesanos atque furiosos emittit; sed elephanti, *terrore perculsi Panicô*, Regis in copias & expeditas & armis instructas furibundi sese convertunt, illásque, *Judæis illæsis*, consternunt atque proculcant.

50. Cam-

pueros ingenuos, virginésque, infántes etiam cum suis nutricibus in gymnasium includi jubent, ut, *visâ suorum cladê*, illos inibi trucîdent.

* Id rejiciunt in A. V. C. 536. Coss. *Cn. Serviliô Geminô*, & *C. Flaminiô* II.

* Id

50. Campani Præfectos * sociûm, Civeísque Romanos alios, balneis includunt, ubi fervorê & æstû animâ interclusâ fœdum in modum expirant: sic Nucerianos Judices balneis etiam, *uti puteis & terrâ Senatores & alios Acerrarum*, perjuri Pœni spiritû privant.

51. Tarentinos ‡ Obsides Romæ, *corruptis duobus Æditius*, ex atriô libertatis Phileas educit, sed vulgatâ fugâ retracti omnes, virgis cæsi, & de saxô dejecti.

52. Cnæ-

* Id refundunt in Consulatum sequentem *C. Terentii Varronis*, & *L. Æmilii Pauli* II. A. V. C. 537.

‡ Id regerunt in A. V. C. 541. Coss. Q. Fulviô Flaccô, & Ap. Claudiô Pulchrô.

52. Cnæum * Scipionem, ejúſque velites, in turrim Afri compellunt, inibíque concremant: ſic Valentem Cæſ. Gotthi fugant in tugurium, ubi cum † ſuis incenſus eſt.

53. Saxum ingens labefactatum ex Capitoliô jugarium in vicum procidit & multos ‡ comminuit: ſic nativô in ſpecû Tiberius prandet, ſed labentibus repentè ſaxis commoluntur Aulici.

54. Ma-

* Καὶ τὸν πύργον ἐνέπρησαν οἱ Λίβυες, καὶ ὁ Σκιπίων κατεκαύθη μετὰ τῶν εὐζώνων. *Et turrim incenderunt Afri, & in eâ Scipio, cum expeditis militibus ſuis, combuſtus eſt.*

† Πῦρ ἐνέβαλον, καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν συγκατέκαυσαν. *Injecerunt ignem, & Imperatorem ipſum, cum univerſis comitibus conſumſerunt.*

‡ Coſſ. L. Quinctiô Flamininô & Cn. Domitiô, A. V. C. 561.

*Id

54. Magnus * Antiochus, Aciliô victus & Romanis impar tributis, Jovis Elymæi, *nocturnô militê*, Gazis inhiat; sed tenebricosum sacrilegium tenebræ satis densæ occulunt nullæ, Insularium quippe concursû cum omni militiâ trucidatur.

55. Gentiles Juda † Maccabæus propulsat, & in fanum propulsos exurit; sic blasphemos Idumæos, *suum intra præsidium, munitissimum licèt,*

* Id referunt in A. V. C. 568. Coss. Appiô Claudiô Pulchrô, & M. Semproniô Tuditanô. Ἀντίοχον μὲν οὖν τὸν Μέγαν τὸ τοῦ Βήλου συλᾶν ἱερὸν ἐπιχειρήσαντα, ἀνεῖλον ἐπιθέμενοι καθ' αὑτοὺς οἱ πλησίον βάρβαροι.

† *1 Macc v. vers. 44.*

2 Macc. x. vers. 36.

Isthæc Macchabæorum bellica facinora ad extremum deducunt V. C. Seculum sextum.

cet, ferrô flammáque delent Maccabæi.

56. Jonathas atque Simon, *ſuum ulturi Johannem*, filiorum Amri * Muſicos concentus genialéſque Hymenæos, *ſuâ in illos ex inſidiis irruptione*, in luctum atque lamentum convertunt: ſceleroſiorî & tragœdiâ fictas ſecum nuptias Artabani filiæ, myrtóſque Parthicas, planctibus atque cupreſſis illæſus & illaceſsitus † obruit Caracalla.

57. *Tri-*

* 1 *Macc.* IX. *verſ.* 37. V. C. Seculô ineunte ſeptimô. *Myrti* ſacræ Veneri; *Cupreſſi* verò, Plutoni dicatæ ſunt. Illas autem Parthicas enunciavi quoniam *Artabanus* Rex *Parthorum* erat, & ejus illæ *myrti* Joviales, atque Venereæ, converſæ ſunt in *cypreſſos* Saturninas, atque Plutonias.

† At Macchabæi *læſi*, atque adeò *laceſſiti* fuerant. 1 *Macc.* IX. verſ. 36.

* *Ætna*

57. *Trinacria* * tremorê quaſſatur ingentî, exindéque tam immanes æſtus evomit Ætna numeroſiſſimis reſpiramen ut eripiat.

58. Mithridatis copias, *famis* † &

* *Ætna mons in Siciliâ*, (A. V. C. 628. Coſſ. M. Plautiô Hypſæô, & M. Fulviô Flaccô) *vaſtô tremore concuſſus igneos globos tanta vi ejecit, ut vicinum mare efferveſcere fecerit, piſces exanimaverit, rupes aduſſerit & molliverit, magnámque hominum multitudinem ſuffocaverit.*

† ,, Quum ex morâ obſidentem Regem ,, fames, & ex *fame peſtilentia* urgeret, re- ,, cedentem Lucullus aſſequitur, adeóque ,, cecidit, ut *Granicus* & *Æſapus* amnes ,, cruenti redderentur. Nec felicior in mari, ,, quàm in terrâ fuga; quippe centum am- ,, pliùs navium claſſem, apparatúmque belli ,, gravem, in *Ponticô mari* aggreſſa tempe- ,, ſtas, tam fœdâ ſtragê laceravit, ut navalis ,, belli inſtar efficeret: planè quaſi Lucul- ,, lus, quodam cum fluctibus, procellíſque ,, commerciô debellandum tradidiſſe Re- ,, gem ventis videretur.

A. V. C. 681. L. Gelliô, & Cn. Corneliô Lentulô Coſſ.

& pestilentiæ causâ, *ab* obsessâ Cyzicô, terrâ maríque recedentes & concídit Lucullus, & Pontus absorbet.

59. Marci Antonii dedecus * Cretense Metellus vindicat † armis; universam enim Insulam ignî ferróque populatur, & adeò sævè in captivos consulit, ut plerique venenô sese conficiant.

60. Vi-

* Is etenim *Insulam invasit, cum ingenti victoriæ spe atque fiduciâ, adeò ut plures catenas in navibus, quàm arma portaret. Dedit itaque pœnas vecordiæ. Nam plerasque naves intercepêre hostes: captiváque corpora religata velis, ac funibus, pependêre; ac sic velificantes, triumphantium in modum, Cretes portibus suis adremigaverunt.*

† Is quippe *totam Insulam subegit* &c. πᾶσαν τὴν νῆσον ἐχειρώσατο &c. A.V.C.685. L.Cæciliô & Q. Martiô Coss.

60. Vitem, quò lætiùs fruticet, vinitor [1] putat; sic Dejotarus [2] quò pretiosius sceptrum dilectiori filio transcribat, filios cœteros omneis (*ceu palmitum luxuriem curvô dentê* [3] *Saturni*) propriâ manû [4] rescindit.

61. Sullanâ [5] rabiê Cæsar, Antonius & Lepidus agitati, per-

1 *Ioh.* xv. *vers.* 2.

2 Rex Galatiæ, cui Cicero. *sed aliud ob crimen quòd in ipsum impingebant*, patrocinatus est A. V. C. 708. Coss. honorariis *Q. Fabiô Maximô* & *C. Treboniô Asperô.*

3 *Falculâ* scilicet, quæ est in tutela *Saturni*, & quâ vitem rusticus attondet, fingitque putando.

4 Ἅπαντας ἐκείνους ἀπέσφαξεν &c. *Omnes illos jugulavit* &c.

5 Αἵ τε σφαγαὶ ἐκεῖναι, οἵας ποτὲ ὁ Σύλλας &c. *Cædes illæ, quales olim Sulla proscriptionê usus, fecerat, editæ sunt: ac tota urbs cadaveribus impleta. Nam multi intra domos, multi in compitis, in foris, in locis sacris, promiscuè necati sunt* &c. A. V. C. 711.

perniciosiorem suos in Civeis, quàm aut in Pœnos, aut in Cimbros, gladium distringunt, & quicquid nec Annibal videretur optasse stragis edunt.

62. Cantabros summas in angustias Augustus * adducit; at gens illâ bellô ferox & cedere nescia, suorum mavult mutuâ lanienâ vesci & venenô sibi consciscere mortem, quàm armis subigi Cæsarianis

* Αὔγουστος πρὸς τοὺς Καντάβρους ἐπολέμησεν &c. Et rursum alibi, ἑαυτοὺς ἀπέσφαξαν, οἱ δὲ καὶ ἐκείνοις ἐθελονταὶ συγκατεκαύθησαν· ἄλλοι δημοσίᾳ φάρμακον ἐνεπλήσθησαν, ὥστε τό τε πλεῖστον καὶ τὸ ἀγριώτατον φθαρῆναι. A. V. C. 728. Coss. Aug. Cæsarê nonùm, & M. Juniô Silanô.

Epilo-

Epilogus.

Sed, ne quid nimis: Rerum enim omnium ſatietas eſt. Abſit igitur vel plura pertexam, vel feliciſſima nati Salvatoris, quæ, *ſeculorum ſerie ductus*, attigi tempora, ſceleribus atque flagitiis, (*nec-non factô condignis exitibus tragicis*) contaminem.

Conſultius eſt ergo, Timanthis ad inſtar, qui, *ob Iphigeniam ad aras*, vulgarem adſtantium triſtitiam depinxit; at ingenti paterno luctui velum obduxit, ingentes & illos Chriſtianos dolores meos infandos;

(*quibus & altô pectore premor, & totus inhorresco, & totus obstupeo*) silentiô velare.

Verùm, antequam lugubrî de tabulâ manum, en quadruplex adhuc ferale lineamentum, quod totam hancce meam funebrem tabellam suis umbris uti suffundet, ita meum & flebile pensum, (*sed citra sacros usus, qui fori sunt alterius,*) confecturum est.

1. Spadonis Eutropii * Consulis ad exemplum, (*majori tunc † apud Arcadium, quàm*

* Μόνος καὶ πρῶτος Εὐνούχων, ὧν ἴσμεν, ἢ ἀκηκόαμεν τῆς τοῦ ὑπάτου παρὰ βασιλέως ἀξίας ἐτιμήθη. *Primus ac solus ex Eunuchis omnibus, quos ante vidimus, aut auditione accepimus Cos. honorem adeptus est ab Imperatore.*

† Seculô exeunte quartô.

quàm Bagoas[1] *unquam apud Alexandrum gratiâ pollentis,)* ſerviles ſeſe componunt animæ, ſibi genitalibus exſectis; ſed illâ exſectione ſuâ evirati[2] procumbunt in Orcum, nedum tergeminos ad honores graſſantur. Viros autem exanimes evirationê demiretur nemo *Juſtinianei* in Ἀρσενοκοίτας[3] *Edicti* memor; ipſos namque plurimos, *Turcicô*[4] *more*

1 Is enim *Alexandrum* obſequiô corporis ſibi devinxerat, & potentiam, *flagitiô & dedecore quæſitam*, exercuit tyrannicé.

2 Εὐνοῦχοι βουληθέντες γενέσθαι, σὺν τοῖς ὄρχεσιν ἀφηρέθησαν καὶ τὰς ψυχάς. *Cùm Eunuchi fieri vellent, unà cum teſtibus, ipſâ quoque vitâ ſpoliati ſunt.*

3 Ille ſiquidem *legem edidit* A. C. 558. *in maſculorum concubitores, pleriſque veretrum abſcidit, atque ita eos lentâ morte conſumi paſſus eſt.*

4 *Eunuchos poſſe etiam, non ſolùm velle, ut ait Terentius, jam compertum eſt, magnô malô*

more καυλοκοπ]ομένȣς, virilitas ſimul & vita defecit.

2. Seculô ſextô Inguinaria * lues, *ipſâ urentior* † *uredine*, tam altas ἐσχάρας inuſſit, horrendis ut plangoribus ulu-

malô puberum apud Turcas, qui non ſolos, ut olim, teſtes, ſed penem quoque abſcindant.

* „ En 583 ſous Chilperic, le Ciel ajoû„ta aus déſolations de la guerre une cruel„le maladie Epidémique, qui courut par „toute la France; mais plus-furieuſement à „*Paris*, & aus environs. On la nommoit „la *Peſte en l'aîne*, parce-qu'elle paroiſſoit „en ces parties-là; Elle brûloit ceus qui en „étoient ateints, avec d'étranges douleurs; „& faiſoit *eſcarre*, en peu de tens, *comme* „*un cautére*. La plu-part en *mouroient* „*avec des cris*, & *avec des hurlemens éfroia-* „*bles*.

† Metaphora eſt à frugibus deſumta, quæ πύρωσιν, καὶ ἀνεμοφθορίαν, καὶ σφακελισμὸν perpetiuntur, id eſt *uredinem, rubiginem, ſiderationem*, atque *carbunculationem*, quâ flores illarum aduruntur, & ad carbonis ſiccitatem, nigredinémque rediguntur.

ululantes de vitâ migrarent Galli, præprimis Metropolitani.

3. Adriano ſecundo Lotharii ſecundi, *mendaciô*[1] *ſacrilegô*, imponunt Aulici; ſed cordium[2] ſcrutator, *qui ſuos facit Adminiſtros ignem ardentem*, perjuros illos repen-

1 En 868, & *un peu aprés le faus & ſacrilége ſerment, que Lotaire lui-même fit, avec ſes Courtiſans, en recevant la S.te Communion des mains du Pape Adrien, il arriva que la plu-part de ces Seigneurs-là moururent de maladie, ou autrement, en un ſi grand nombre, & auſſi ſubitement que s'ils euſſent été égorgez par le glaive de l'Ange Exterminateur.*

2 *Deus* ſcilicet, ὁ Καρδιογνώστης πάντων, *Act.* 1. *verſ.* 24. Ὁ πάσας καρδίας ἐτάζει, καὶ πᾶν ἐνθύμημα γινώσκει. 1 *Chron.* 28. *verſ.* 9. Sic *Ier.* XI. *verſ.* 20. δοκιμάζει νεφροὺς καὶ καρδίας.

3. Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ * φλέγον. *Pſal.* 104. *verſ.* 4.

* ἢ, Τοῦ πυρὸς φλόγα. *Hebr.* 1. *verſ.* 7.

* Iſthæc

pentinis calamitatibus absumit.

4. Consultô * denique ϖαραχρονισμῷ, en irrisor † Christi Julianus ‡ Judæis Tem-

* Isthæc enim Vindicis Numinis ira, jam olim effulsit, *Annô scilicet* 363: At novissimum Dei, quod in peccatores judicium protuli, *Seculi* fuit *noni*; & intolerandum foret ἀναχρόνισμα ni *quæsitum* foret atque *confessum*.

† Imò, verbis ut utar *Psalm.* 1. *vers.* 1. ἀσεβὴς, ἁμαρτωλὸς καὶ λοιμὸς; revera quippe, *impius* fuit *peccator*, atque *pestilens*, & *Pestis* ipsa Christianorum.

‡ *Apostata* scilicet, *sive transfuga*, atque *defector*, qui, *aliter ut dicam quod res est*, τὴν τε πίστιν, καὶ τὴν ἀγαθὴν συνείδησιν ἀπωσάμενος, περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησε, *fide & conscientia bona expulsis, fidei fecit naufragium*, 1 *Tim.* 1. *vers.* 19. Tantô autem ille ludibriô Christum habuit, ut, volantê sagittâ lethalî præliando confossus, manantem vulnerê sanguinem manû exceptum in aëra sparserit, cum hôc in Christum dicteriô, Κορέσθητι Ναζωραῖε, *satiator Nazarene*; vel ut aliis placet, Νενίκηκας Γαλιλαῖε, *vicisti Galilæe*. Ita impius, impiè occubuit.

Templum instaurare [1] præcipit; sed, qui derisores [2] deridet & terram [3] fundavit, [4] bases

1 Salomonis Templum militê Romanô deletum, Judæis non solùm, *uti vulgò ferunt*, reædificare *permisit*, sed & in odium Prophetiæ Christi, *Matth.* XXIV. *vers.* 2. ΚΕΛΕΥ'ΕΙ *κτίζεσθαι τὸν ναὸν*, id est, *jubet, mandat, injungit, imperat* ut Templum *condatur.*

2 *Quandoquidem derisores ipse deridet, mansuetis autem dat gratiam. Prov.* III. *vers.* 34. *Θεὸς γὰρ οὐ μυκτηρίζεται. Gal.* VI. *vers.* 7.

3 *Iob.* XXVI. *vers.* 7. *&* XXXVIII. *vers.* 4. *&* 6. *Psalm.* XXIV. *vers.* 2. LXXXIX. *vers.* 12. *&* CIV. *vers.* 5. *&* CXXXVI. *vers.* 6.

4 *Bases, columnas, fundamenta*; imò *circulos & annulos*, atque *harpagonas*, terræ qui tribuit, genuinorum genuinum sese præstat Interpretum Interpretem; Quid enim aliud sonant ipsorum *τότε θεμελιοῦν τὴν γῆν, καὶ τοὺς τῆς αὐτῆς κρίκους πήγνυσθαι*, quàm *fundare terram*, & *annulis* eandem, atque *circulis*, veluti *connectere*, atque *compingere*, *πρὸς τὸ τῆς αὐτῆς στερέωμα, illius firmandæ causâ? Iob.* XXXVIII. *vers.* 4. Et *Psalm.* XXIV. *vers.* 2. *&* CIV. *vers.* 5. & *Prov.* VIII. *vers.* 29. Et rursum *Iob.* IX *vers.* 6.

ſes ejus concuſſit *, è quarum veluti faucibus angularia ‡ veteris Templi, (*cujus lapis nullus ſuper lapidem relin-*

verſ. 6. & XXXVIII. *verſ.* 6. ac *Pſalm.* 136. *verſ.* 6. Quanquam terra τοῖς στύλοις τοῖς ἐκείνοις πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῆς nequaquam egeat, ſuis etenim librata ponderibus ſtat immota, *unô Dei potentê ſuffulta verbô*, φέρει γὰρ τὰ πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. *Hebr.* I. *verſ.* 3.

* Is ſcilicet idem, qui Legem promulgaturus τῇ φωνῇ τῇ αὐτοῦ τὴν γῆν ἐσάλευσε, *você ſuâ terram commovit*; quique Philippenſis *cuſtodiæ fundamenta*, Pauli atque Silæ gratiâ, *quaſſavit*, Ἄφνω γὰρ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου. *Hebr.* XII. *verſ.* 26. & *Act.* XVI. *verſ.* 26.

‡ *Capita* ſcilicet *angulorum* in altum jactata ſunt, τοὺς λίθους Sacri Codices vocant τοὺς ἀκρογωνιαίους, ἢ τὰς τῶν γωνιῶν κεφαλάς. *Eſaiæ* XXVIII. *verſ.* 16. *Epheſ.* 2. *verſ.* 20. Et 1 *Petr.* 2. *verſ.* 6. ac *Matth.* XXI. *verſ.* 42. &c.

* Id

relinqui * *debuit*,) eructata ſaxa reædificantes ex naturæ humanæ finibus † exterminant.

O quàm

* Id enim Prophetæ, ac Prophetarum ſummus, 1 *Reg.* IX. *verſ.* 7. & 8. *Ier.* VII. *verſ.* 11. *Mich.* III. *verſ.* 12. & *Matth.* XXIV. *verſ.* 2. ac *Marc.* XIII. *verſ.* 2. & *Luc.* XIX. *verſ.* 44. & XXI. *verſ.* 6. erant vaticinati. Nam oportet omninò, *donec tranſeant cœli & terra, nullum* ἰῶτα, *nullum apicem ex Lege præterire, uſque dum omnia fiant. Matth.* V. *verſ.* 18. *Cœlum enim & terra præteritura ſunt, ſed verba mea nequaquam præteribunt. Matth.* XXIV. *verſ.* 35.

† Meum *Polyantheam*, parî ad calcem, ac nuper ad caput, fidelitatê, deſcribam. Καὶ διὰ τῆς νυκτὸς σεισμὸς μέγας ἐπιγενόμενος ἀνέβρασε τοὺς λίθους τῶν πάλαι θεμελίων τοῦ ναοῦ, καὶ πάντας διέσπειρε σὺν τοῖς παρακειμένοις οἰκήμασι. *Noctû, terræ motus ingens exortus, lapides ex veteribus templi fundamentis avulſos ſurſum excuſſit, & cunctos, unà cum contiguis ædificiis diſperſit.*

O quàm improvisum & quàm inauspicatum Juliano Judæísque casum! O quàm terribile Tuas in manus incidere, mî Deus! O quàm terrifica, sed quàm justa Tua, vel severissima, in peccatores judicia! O quàm inopinâ, & quàm variâ, *sed quàm meritâ*, duræ Tuas in Leges cervicis servos mortê plectis.

Dum igitur nemo Nostrûm integer vitæ scelerísque purus est, totidem iræ Tuæ meritissima, quot modò & audivimus horrisona & rapida vidimus, nostris verticibus imminerent fulmina, ni Servatorem JESUM, nostris ex peccatis *Liberatorem* esse-

essemus fidissimum nacti, qui, benignissimis salutiferæ gratiæ suæ radiis, omne malum, contra Satanæ rabiem atque technas, suis à dilectis, Verus & Unus ac Omnipotens Ἀλεξίκακος averruncaret. *DIXI.*

Inundationê abripis eos, somnus sunt; ipsò manè sunt *ut fœnum* transiens:

Ipsò manè quò effloruit transiens, ipsò vesperê excisus atque exarescens?

Quando consumitur ira Tua, & Tuò æstù conturbamur.

Proponis iniquitates nostras Tibi, occulta nostra lumini faciei Tuæ.

Nam omnes dies nostri divertunt excandescentiâ Tuâ, consumimus annos nostros, similes sermoni sunt.

Psalm. xc. vers. 5. 6. 7. 8. & 9.

In su-

In sudore vultûs tui vescitor cibô, donec revertaris in humum, cùm ex eâ desumtus sis: nam pulvis es, & in pulverem reverteris. Gen. III. vers. 19.

Redigis mortalem eò usque ut sit contritus; dicens, revertimini filii hominum. Psalm. xc. vers. 3.

Redeuntê ipsô pulverê in terram quemadmodum fuerat; spiritû autem redeuntê ad Deum, qui dederat illum. Ecclesiastæ XII. vers. 9.

Exit spiritus ejus, revertitur in terram suam: diê eôdem pereunt cogitationes ejus. Psalm. CXLVI. vers. 4.

F I N I S.

